АЛЕКСАНДЪР БЕЛТОВ

КУТИЯТА НА ШУТА

пиеса в пет действия

Кутията на шута

ПИЕСА В ПЕТ ДЕЙСТВИЯ ОТ АЛЕКСАНДЪР БЕЛТОВ

КУТИЯТА НА ШУТА

Пиеса в пет действия от Александър Белтов

ISBN 978-954-2920-89-2 (pdf)
ISBN 978-954-2920-90-8 (ePub)

“Пи Ар Ви – рефреш вижън”, 2019

Всички права запазени!

Действащи лица:

1. Панталей Писанджиев (писател, безработен)
2. Нора Писанджиева (съпруга на Панталей, фризьор)
3. Майстор (с бормашина)
4. Антиквар
5. Бизнесмен 1 (от горния етаж)
6. Бизнесмен 2 (от горния етаж)
7. Г-жа Дочева (медиатор, посредник на влияние)
8. Началник на охраната (в бизнес клуб на горния етаж)
9. Доктор (главен лекар в психиатрична клиника)
10. Бандит 1 (член на Синдикат на градските бандити)
11. Бандит 2 (член на Синдикат на градските бандити)
12. Кандидат-цар (на лечение в психиатричната болница)
13. Голям началник

Действието се развива в град София – столица на България, някъде в началните десетилетия на двайсет и първи век. У гражданите се е изпарил оптимизмът, така характерен за началото на деветдесетте години на миналия век, и сега цари повсеместна унилост и неверие в бъдещето.

На живота сцената пред теб е
в една история с кутия празна
движена от чувства най-човешки
алчност
его
суета
и макар
необикновена
смешна
и трагична
тя съвсем не е епична

Но когато

гмурнал се дълбоко в своята душа
незнаещ страх
презиращ болка
защото с болка всеки е заченат
и види там
лице на звяра
не ще пропусне таз поквара
скършил нея на мига
превърнал делото си в своя вяра

тогава

знайно е от памтивека
с искра не се гори човека
но
с искрица честност породена от сърцето
от злото ражда се доброто.

Човек!

Действие първо

Действието се развива в двустайния панелен апартамент на семейство Нора и Панталей Писанджиеви в софийския квартал „Надежда“.

СЦЕНА 1
Панталей Писанджиев, Нора Писанджиева

Спалнята в апартамента на семейство Писанджиеви.

Хладна неделна сутрин. Нора и Панталей се борят за завивката в леглото.

Нора *(сърдито)*. Мътните те взели, Панта! Пусни завивката!

Панталей *(стреснато пуска завивката)*. Извинявай, Норче.

Нора. Не ти искам извиненията! Една неделя има в седмицата за наспиване, ама как да знаеш, като през останалите дни безделничиш и ти е все едно.

Панталей. Ето завивката, на ти и възглавницата ми. *(Бута ги към нея.)*

Нора. Слушай, Панта! *(Отхвърля завивката и сяда в леглото.)* Реших! Ако и тази седмица не си намериш работа – другата неделя си заминавам.

Панталей. Къде?

Нора. В Лом, къде! Вече предупредих мама.

Панталей *(също сяда в леглото)*. Недей. *(Опитва се да я погали по главата, но тя избутва ръката му.)*

Нора. Седем години с теб! *(Хваща се за главата.)* Боже мой! В квартал „Надежда“!

Панталей. Ами гледай с надежда, Норче.

Нора. И бръчки вече имам.

Панталей. Не ги виждам.

Нора. На, тук на челото *(прокарва показалец хоризонтално през челото си)* и тези в двата края на устните. Животът ми мина.

Панталей. Превърнала си се в истинска жена.

Нора. Не искам да съм жена. Искам да съм момиче.

Панталей. Е, добре. Голямо момиче.

Нора. Оф, не ми дрънкай врели-некипели. Знаеш ли какви момичета идват във фризьорския, а? Знаеш ли?

Панталей. Това им е работата на момичетата.

Нора. И какви разкрасяващи процедури правят, не само да замазват положението с едната му там прическа. Ама мъжете им пари изкарват, не са лентяи като теб.

Панталей. Не съм такъв.

Нора. Като не си такъв – намери си работа!

Панталей. Та аз работя, само че ти не виждаш.

Нора. На твоите драсканици ли се надяваш?

Панталей. Не си ги чела.

Нора. Че имам ли време? И какъв писател си, като никой не те издава? Защо никой не е чувал за писателя Панталей Писанджиев, а?

Панталей. Ще чуят.

Нора. Ще чуят друг път! Кой ще иска да посегне към писател с такова име? Я сложи там нещо по-така.

Панталей. Че аз точно зад името си заставам.

Нора. Трябва да звучи бестселърско. Пък твоето – хм, Панта някой си. Сложи примерно Спидуотър, или нещо от сорта, ама да хваща окото.

Панталей. И като хване окото, нали после ще трябва да се чете.

Нора. Важното е човек дори в супера да е отишъл за сирене, да се спре пред книга с такова име, да се зачуди, да посегне.

Панталей. Това не е литература, а стока. Тя затова е сложена при тоалетната хартия. Да вървят комплект.

Нора. То пък в книжарницата кой ще посегне на Панта някой си.

Панталей. Името, та името. Това не означава, че не съм автор. Пиша, а това ме изтощава.

Нора. На мен във фризьорския салон да не ми е по-леко?

Панталей. Нощем не спя, разигравам наум сюжети.

Нора. Така ти се пада.

Панталей. Строя сцени. Провеждам диалози. Страдам.

Нора. Страдай! Ама като отворя хладилника, твоето страдание не го е напълнило. Празен. Ако не съм аз...

Панталей. Знаеш, че е временно.

Нора. Безотговорен си и това е! Уредих те контрольор в Градския транспорт, а ти избяга.

Панталей. Че там нали ме пребиха? Не е за мен.

Нора. Не било за него. Че какво толкова? Няколко шамара.

Панталей. И юмруци, ритници.

Нора. Е, добре.

Панталей. И бастун с извита дръжка.

Нора. Извита, права, все тая.

Панталей. Да, ама на моя гръб.

Нора. И какво толкова стана?

Панталей. Лека телесна повреда, ето какво стана.

Нора. Ами лека е, нали това казвам.

Панталей. И седмица в болницата.

Нора. Оф, не ми припомняй, че що пари заминаха там... Можеше да излезеш от болницата още на втория ден, а не да се излежаваш като фараон в саркофаг цяла седмица.

Панталей. Щом бях в състояние да ходя.

Нора. Започни да плащаш сметките и друга песен ще запееш. Утре си подаваш молбата и се връщаш в градския!

Панталей. И пак да ме пребият!

Нора. Ами да те пребият, като не си затваряш очите, когато трябва.

Панталей. Че нали точно за това ми плащат. Да не си затварям очите.

Нора. Че ти и мен ще ме глобиш така! Обаче отказвам да те издържам повече. Отивам при мама и само революция може да ме спре.

Панталей. Ще стане, ако трябва!

Нора. Какъв си шут, Панта.

Панталей. Шут?

Нора. Да – шут.

Панталей. Ами като се замисля... *(Почесва се по главата.)* Шут може да не е лоша роля. Че и добре платена.

Нора. Ще те търпя без работа още само седмица. После заминавам при мама в Лом. Дай завивката! *(Дърпа завивката и се завива през глава.)*

Панталей, облечен в пижама, става, обува чехли и с тихи стъпки излиза от спалнята.

СЦЕНА 2

Нора Писанджиева, Майстор (зад стената)

Спалнята в апартамента на Нора и Панталей Писанджиеви.

Нора Писанджиева е в леглото, върти се и се опитва да заспи. От съседния апартамент се чува силен звук от бормашина.

Нора *(отхвърля завивката от главата си и вика)*. Простаци-и-и! Кой ви докара в София бе? Тук да не ви е промишлена зона? *(Мята завивката обратно върху главата си.)*

Бормашината спира за малко, но само след миг отново се включва. Към нея се присъединява и втори инструмент – чук. След кратка пауза, Нора отново показва лицето си.

Нора. Ало-о-о, Майсторе! Днес е неделя. Ходи пий едно кафе. Ама дъ-ъ-лго.

Бормашината спира, но чукът продължава да блъска.

Нора. Хайде бе, и другарчето да спира! Двете кафета са от мен. Обадете се после за парите. *(снижава глас)* Пък може и вкъщи да свършите нещо полезно, че този моя... Пък да го вземете на работа с вас, а? Стига се е лиготил с това писане. Занаят му трябва, заная-я-т. *(Провиква се силно.)* Ало-о-о, Майсторе, имате ли нужда от чирак?

Чукът спира да блъска.

Майстор *(вика през стената)*. Какво може?

Нора (силно). Ами... Не знам.

Майстор. Да бърка цимент може ли?

Нора. Ако не може – ще погледне в Интернет. Някое клипче там... Как се бърка цимент – като за профани.

Майстор. Профан ли е?

Нора. А, не е. Интелектуалец е.

Майстор. Значи безполезен.

Нора *(снижава глас)*. Е, чак пък.

Майстор. Здрав ли е?

Нора. Подсмърчаше миналата седмица и кашляше, ама сега си е на крака.

Майстор. Мускули има ли, питам.

Нора *(след кратко мълчание)*. Не бих казала.

Майстор. Нищо не разбрах.

Нора. Какво не разбра?

Майстор. Мускули, бре! Има или няма?

Нора. Няма.

Майстор. Е, за к'во става тогава?

Нора *(на себе си)*. То и аз се чудя. *(Провиква се.)* Ама може да ви оправя сметките, или нещо такова.

Майстор. Наш'те сметки са прости. Дръж си го там!

Бормашината се включва, чукът започва да удря.

Нора. Простаци!

СЦЕНА 3
Нора Писанджиева, Панталей Писанджиев

Спалнята в апартамента на Нора и Панталей Писанджиеви.

Влиза Панталей, облечен в анцуг. Бормашината и чукът са спрели.

Панталей. Чу ли чука, Норче?

Нора. Подиграваш ли ми се, а? Подиграваш.

Панталей. Чула си го.

Нора. Та ние сме в Надежда!

Панталей. Ами смени го със всяко друго място, щом искаш. Това е! Чукът си е чук.

Нора *(хваща се за главата)*. Какво израстване пропуснах! Каква кариера! Ама не – с теб ще живея. Тук!

Панталей. Нищо не си пропуснала, Норче. Освен Коледното тържество на колежките миналата година.

Нора. Пак заради теб.

Панталей. Но пратиха парче от печената пуйка на следващия ден.

Нора. Беше жилава вече. Яж ти вчерашна пуйка.

Панталей. Ял съм.

Нора. Не се заяждай, Панта!

Нора покрива главата си със завивката, но само след миг отново се показва.

Нора. Какво ли разбираш ти от професионално израстване. Та, кажи сега за чука.

Панталей *(ентусиазирано)*. Чукът блъска, нали? И както блъска, така намества мислите в главата ми.

Нора *(иронично)*. Сериозно!

Панталей. Като модулите в играта Тетрис. Всяка мисъл има собствена форма и съответства на точно определено място в целия пъзел. Когато го наредиш в хоризонтала, преминаваш на следващо ниво.

Нора. Това ли дойде да ми кажеш в неделя сутрин?

Панталей. Същото като в сюжетите. Всичко трябва да се подреди в определен ред, в определено време и с определени герои.

Нора *(маха с ръка подигравателно)*. Е, ти си силен в сюжетите.

Панталей. Между другото, къде са двете златни пари, които ни подариха на сватбата?

Нора. Не смей да ги пипаш, злодей!

Панталей. И празна кутия ми трябва.

Нора. Не ме занимавай повече! Изпразни си сам някоя, щом искаш.

Панталей. Сюжет, Норче! Мисъл.

Нора. Оф, Панта. Другата седмица заминавам за Лом.

Нора, облечена в пижама, става и замята покривката върху леглото. Двамата с Панталей излизат от спалнята.

Бормашината и чукът отново се включват на работа.

СЦЕНА 4
Нора Писанджиева

Спалнята в апартамента на Нора и Панталей Писанджиеви.

Нора Писанджиева, облечена в домашен халат, влиза в спалнята и слага ухо на вратата.

Нора. Излезе ли тоя човек? Хм, шматка такава. Още е тук. *(Изправя се.)* Пък аз ще се правя на сърдита и няма да излизам. Стига е вирил краци на дивана по цял ден. Ама и аз добре го наредих. Ей, мама му стара, това са мъжете! Само ултиматум ги оправя. Женският ултиматум е като оръдеен залп право в корпуса на дървен кораб. Разбива го на трески и го потопява за секунди. И ако не му подадеш ръка, то тогава... Е, аз ще му я дам. Къде ще търся друг? Че какво му е на Пантата? Да не е по-лош от другите? Пък и мама едва ли има нещо против да ѝ погостувам малко. *(Провиква се.)* Панта! Панта-а-а!

СЦЕНА 5
Нора Писанджиева, Панталей Писанджиев

Спалнята в апартамента на Нора и Панталей Писанджиеви.

Влиза Панталей, който още е по анцуг.

Панталей. Тук съм, Норче, стига си викала. Все пак е неделя.

Нора. Кажи го на онези с бормашината и чука. *(Обръща се към стената.)* Ало-о-о, майсторите! Тука ли сте, бре?

Оттатък стената никой не се обажда.
Бормашината и чукът също не се чуват.

Нора. Значи, уредила съм те с работа. Отиваш да бъркаш цимент и точка!

Панталей. Не ми отива.

Нора. А да вириш краци на дивана по цял ден ти отива!

Панталей. Е, нали имам цяла седмица да си намеря работа?

Нора. И нито ден повече!

Панталей *(вдига тържествено длан)*. Дадено.

Нора *(сочи към стената)*. Тия ни разбиха съня, пък сега сигурно си пият кафето.

Панталей. Пуснах кафеварката.

Нора. Поне нещо си свършил.

Панталей. Ти отивай, а аз идвам след минутка.

Нора. И да не те чакам!

Панталей. Сегичка.

Нора излиза от стаята и Панталей остава сам.

СЦЕНА 6

Панталей Писанджиев, Майстор (зад стената)

Спалнята в апартамента на Нора и Панталей Писанджиеви. Панталей обикаля напред-назад.

Панталей. Хм, къде ли е скрила златните парички?

Кляка и започва да шари с ръка под леглото.

Панталей. Притрябвали са ѝ на Норчето паричките. Хич не ѝ трябват, ама на – пази ги. Взимам ги за седмица – две, пък после... Ще види тя кой е Панталей Писанджиев и какво може! А-а-ма-ха! Ама тя да ми намира всякаква си там работа... Няма да стане! *(Изправя се на крака и сочи вратата.)* Ей, ама и тя е дявол, значи. Ултиматум, братче. Женският ултиматум е като удар на шпага право в сърцето на мъжа и броня за него няма. Виж, да бяха сълзи, с целувки да ги попия, а то... *(Навежда се и бърка под матрака.)* О-о-о, къде били! *(Изважда малка кутийка за бижута и я отваря.)* И двечките! *(Изважда парите и ги прибира в джоба на анцуга си, а кутийката връща обратно под матрака. Изправя се.)*

Майстор *(провиква се зад стената)*. Ало-о-о, интелигенцията. Ще бъркаш ли цимент, бре?

Панталей *(върти глава и се ослушва)*. Някой викна ли?

Майстор. Викна, викна, ами. Ще бъркаш ли цимент, питам.

Панталей. Ще бъркам, ама друг път! *(Завърта пръст на слепоочието си.)* И тоя луд някакъв. *(Провиква се към стената.)* Това с цимента го нямам в сценария.

Майстор. Гледай да не объркаш сценария, братче, че втора покана нема да има.

Панталей. Ти не бери грижа за него. Гледай си там дупките. *(Обръща се в посока вратата.)* Идвам, Норче! *(Излиза от спалнята.)*

Бормашината от другата страна на стената се включва отново.

Действие второ

Действието се развива на няколко места в София, както и в една психиатрична клиника в околностите на града.

СЦЕНА 1
Антиквар, Панталей

Малък Антикварен магазин в сутерена на стара кооперация в центъра на града.

В средата на помещението е разположено бюро с настолна месингова лампа. На бюрото е закачена голяма табела „Антиквар“. Зад бюрото седи продавачът и търка с парцал малка ониксова пирамида.

Антиквар. Машина на времето, а? Как ли пък не. На краставичар – краставици ще продават.

Върти пирамидата от всички страни. Включва лампата, вади от бюрото огромна лупа и започва да се взира в нея.

Антиквар. Че и знаци липсват. *(Вдига глава и се ослушва.)* Какво беше това?

Антикварят завива с парцала пирамидата и я оставя на бюрото. Става, отива до вратата и я отваря, но там няма никой. Затваря вратата, връща се и сяда на бюрото. Отвива пирамидата и я взима в ръце. Започва да я разглежда и леко да я почуква с показалец.

Антиквар. Ей, ама и аз съм един... Никой няма! Ни бандит, ни дявол. Ама и клиент не е. Като че свършиха малоумниците с пари.

Оставя пирамидата и отваря едно по едно чекмеджетата. Пъшка, рови в тях, но не намира това, което търси. Връща вниманието си върху пирамидата.

Антиквар. Само да втрия пясък в основата и готово. Стара си е, без съмнение. Ще я пробутам някому, как не! Ама чак машина на времето...

На вратата се почуква.

Антиквар *(стреснато)*. Кой е там?

Почукването се повтаря. Антикварят оставя пирамидата на бюрото, става и отваря вратата. На прага стои Панталей и държи в ръце картонена кутия. Той е по анцуг, а на главата му стои тривърха цветна шапка със звънчета.

СЦЕНА 2
Антиквар, Панталей

Антикварен магазин.

Антикварят държи отворената врата, а отвън Панталей наднича над рамото му.

Антиквар *(оглежда Панталей)*. Не съм поръчвал пица.

Панталей. Обиждате ме. *(Поглежда през рамото на Антикваря навътре в магазина.)* Това е Антикварен магазин, нали?

Антиквар *(сочи бюрото с надписа)*. Има табела.

Панталей. Дошъл съм тук по една работа. Нещо като сделка.

Антиквар *(с широка усмивка)*. Сделка ли? Ами защо не започнахте направо с това. Заповядайте, господине!

Панталей *(пристъпя навътре)*. Да-а-а. Станах господин.

Антиквар. Ама, моля Ви се!

Панталей поставя кутията на бюрото.

Антиквар *(сочи кутията)*. Какво е това?

Панталей *(разсейва се)*. Интересен предмет. *(Взима пирамидата от бюрото на Антикваря.)*

Антиквар *(застава зад рамото на Панталей и шепне)*. Оригинална – давам честната си дума. Много е стара.

Панталей. Така ли? Колко?

Антиквар. Ами...

Панталей. Не е по-стара от мен. *(Иронично.)* Давам честната си дума.

Антиквар *(с престорено възмущение)*. Но аз съм дал...

Панталей *(раздразнено прекъсва Антикваря)*. Вие нищо не сте дал. Вие само вземате.

Антиквар. Това е машина...

Панталей. Замълчете, де! Приключихме въпроса. Сега на работа и по същество. *(Оставя пирамидата на бюрото.)* Вие сте професионалист, нали?

Антиквар. Иска ли питане.

Панталей. Имате клиенти?

Антиквар. Много!

Панталей. А конкуренцията как е?

Антиквар *(маха с ръка)*. Гадост!

Панталей. Така ли?

Антиквар. Казвам ви: бягайте далеч от тях!

Панталей. Защо?

Антиквар. Лъжци и измамници.

Панталей. Сериозно?

Антиквар. Фалшификатори на предмети.

Панталей. Хайде бе!

Антиквар. Заклевам се.

Панталей. Виж ти!

Антиквар. С една дума – престъпници.

Панталей. Колко срамно.

Антиквар. Нямат срам, господине.

Панталей. Не! Това е ужасно! Ще трябва да бъдат наказани!

Антиквар. Несъмнено.

Панталей. И ще бъдат.

Антиквар *(смутено)*. Да се върнем на темата. Покажете какво има в кутията най-после!

Панталей. Празна е, но ще бъде напълнена с царски парички.

Антиквар. Но ние нямаме цар!

Панталей. А ни е нужен.

Антиквар. И защо?

Панталей. Защото съм шут и съм безработен.

Антикварят застива и двамата безмълвно се гледат известно време.

Антиквар. Вие сте луд!

Панталей. Добре. Отивам при конкуренцията. *(Взима кутията.)*

Антиквар. Стойте! *(Антикварят хваща ръката на Панталей.)* А каква е сделката?

Панталей. Вие ще ми помогнете и тогава щом веднъж напълним кутията с парички, ще има и за двама ни.

Антиквар. Да речем, че повярвам. И откъде ще се вземе този цар?

Панталей. Ще си го направим.

Антиквар. Хайде сега – пак щуротии. Как ще стане?

Панталей. Оставете на мен. Трябва ни само да намерим амбициозен глупак. Необходимото условие е да има голямо его.

Антиквар. Че кой ще избере такъв човек за цар?

Панталей. Никой няма да го избира. Става дума за технология, свързана с прецизно разпределяне и изразходване на значителни финансови средства.

Антиквар. Какви ги плещите?

Панталей. Накратко казано: пари. Вие сам ли си избрахте днешните?

Антиквар *(замислено)*. Като стана дума за това... *(снижава глас)* На тези никога не съм им имал доверие.

Панталей. А на предишните?

Антиквар *(маха с ръка)*. Същата стока.

Панталей. Видяхте ли? Системата е така измислена.

Антиквар. Да, но това... *(снижава глас и се оглежда)* Това е заговор срещу властта!

Панталей. Да разбирам ли, че се отказвате от сделката?

Антиквар. За бога, не викайте! Ума ли си загубихте? Тук и стените имат уши. *(Бързо отива до вратата, отваря я и се оглежда навън. Видимо успокоен, затваря и се връща при Панталей.)* А как да съм сигурен, че ще получа обещаното?

Панталей. Имате честната ми дума.

Антиквар *(пренебрежително маха с ръка)*. Не струва и пукнат грош.

Панталей. Моята обаче идва със златно покритие. *(Бърка в джоба и показва златна монета.)*

Антиквар. Това вече е друго. Нека помисля.

Панталей. Няма какво да мислите! Намерете корона и някой самовлюбен перко, че да му я нахлупим. Останалото е моя грижа.

Антиквар. Сложно.

Панталей. Никак даже. Подозирам, че познавате някой, на когото вече сте пробутвали царски неща.

Антиквар *(слага ръка на сърцето си)*. Кълна се – само истински!

Панталей. Бас давам, че се кичи с тях.

Антиквар. Пълна откачалка.

Панталей. Това е нашият човек!

Антиквар. Работата е тънка, господине. Изисква обмисляне, планиране, подход.

Панталей *(подава златната пара на Антикваря)*. Това се надявам да Ви е от полза в обмислянето, планирането и подхода.

Антикварят набързо преценява стойността на парата и я прибира в джоба си.

Антиквар. Полезно е. Но работата е там, че всичко това е твърде опасно.

Панталей. Това ще намали ли напрежението? *(Панталей изважда втора златна пара и я бута в ръката на Антикваря, който прибира и нея.)*

Антиквар. Несъмнено! Но имайте предвид, че трябва да се приложат прецизни...

Панталей. Престанете! Ако продължавате да се пазарите с мен, ще отида при друг!

Антиквар. Стойте, де! Какъв сте обидчив! Все ще измислим нещо.

Панталей. Подозирам, че дори знаете къде се намира нашият кандидат.

Антиквар. Възможно е.

Панталей *(вдига три пръста пред лицето на Антикваря)*. Три дни! Намирате ми корона и цар, или сделката отпада.

Панталей взима кутията, обръща гръб на Антикваря и излиза от магазина.

СЦЕНА 3
Антиквар

Антикварен магазин.

Останал сам, Антикварят приближава вратата и леко я открехва, за да погледне навън. След като се убеждава, че Панталей си е тръгнал, затваря и сяда на бюрото. Изважда двете златни пари и ги оглежда, като се опитва да измери тежестта им на ръка. Видимо доволен, прибира парите обратно в джоба си.

Антиквар *(замислено)*. Виж ти! Откачалките в града продължават да се множат. Онзи ден ми оставиха машина на времето, днес пък се срещнах с царски шут. Щял да си направи цар. Хм! Глупак или гений, все едно. Ще му подрежат крилцата и на него, то е ясно. Но кой съм аз, че да се бъркам. Парите не миришат, нали? *(Потупва джоба с парите.)*

Антикварят завива пирамидата с парцала и я прибира в едно от чекмеджетата на бюрото. Докато облича палтото си, внимателно оглежда магазина. Уверен, че всичко е наред, излиза.

СЦЕНА 4

Бизнесмен 1, Бизнесмен 2, Г-жа Дочева

Частен бизнес клуб на горния етаж в къща от старата градска част. Огромни кожени кресла и ниска дъбова маса са част от интериора.

Върху креслата са се настанили двама мъже (Бизнесмен 1 и Бизнесмен 2) и една жена (Г-жа Дочева). Веселят се и вдигат наздравици. Мъжете пият уиски, а дамата – шампанско.

Бизнесмен 1 *(вдига чаша)*. Приятели мои, да пием за нас!

Бизнесмен 2. А така! Наздраве!

Г-жа Дочева. Наздраве!

Чукат чашите и отпиват.

Г-жа Дочева *(вдига чаша)*. Предлагам да пием и за онези, които изобщо не подозират за нас, но винаги гласуват за нашите хора. Така се получава.

Бизнесмен 1. И така е измислено. Наздраве!

Бизнесмен 2. Наздраве!

Чукат чаши, отпиват и ги оставят на ниска маса.

Г-жа Дочева. Тези последните са ми особено важни. Какво да ги правиш, миличките, като са неуки. Поне да са ни живи, че без тях не можем.

Бизнесмен 1. Неуки и неосведомени.

Бизнесмен 2. Направо са си прости.

Г-жа Дочева. И аз това казвам: простите са и най-полезни.

Бизнесмен 2. А ние сме специални.

Бизнесмен 1. И вечни.

Бизнесмен 2. Тихо, да не чуят големите началници. Не че имат интерес да ни сменят де, но все пак...

Бизнесмен 1 *(обръща се към Г-жа Дочева)*. Ти защо мълчиш? Това е по твоята част. *(Бизнесмен 2 също се обръща към Г-жа Дочева. Гледат я изпитателно.)*

Г-жа Дочева. Държим нещата под контрол.

Бизнесмен 1 *(вдига чаша си от масата)*. Един за всички!

Г-жа Дочева и **Бизнесмен 2** *(заедно)*. И всички за един!

Чукат чаши и отпиват. На вратата се чука.

Бизнесмен 1 *(обръща глава към вратата)*. Влез!

СЦЕНА 5

Бизнесмен 1, Бизнесмен 2, Г-жа Дочева, Началник охрана, Панталей

Частен бизнес клуб на горния етаж в къща от старата градска част.

Влиза началникът на охраната придружен от Панталей, който е по анцуг и носи на главата си шутовската шапка.

Началник на охраната *(сочи Панталей)*. Тоя смешник, без да говори с вас, нямало да си тръгне. Да го изхвърля, нали? *(Хваща Панталей за лакътя.)*

Бизнесмен 1. Чакай да го видим, че ми стана интересно! *(Обръща се към Панталей.)* Ти по какъв въпрос?

Панталей. За парите.

Бизнесмен 1. Сега пък стана още по-интересно.

Бизнесмен 1 маха с ръка към началника на охраната, който пуска лакътя на Панталей и излиза от клуба.

СЦЕНА 6

Бизнесмен 1, Бизнесмен 2, Г-жа Дочева, Панталей

Частен бизнес клуб на горния етаж в къща от старата градска част.

Бизнесмен 1, Бизнесмен 2 и Г-жа Дочева седят на креслата, а Панталей стои прав до вратата.

Бизнесмен 1. Кой те прати бе, момче? Онези от долния етаж си правят майтап, а?

Панталей. Сам дойдох.

Бизнесмен 1. И за какво е този цирк? *(Сочи шапката на Панталей.)*

Панталей. Длъжността ми го налага. Аз съм шут.

Бизнесмен 1 и Бизнесмен 2 изпадат в неудържим смях. Г-жа Дочева наблюдава мълчаливо.

Бизнесмен 1 *(сочи Панталей)*. Чухте ли го? Шут!

Панталей. Дошъл съм да се разберем за парите.

Бизнесмен 1. Кои пари?

Панталей. Пая, кокала, сухото, или както там му се вика.

Бизнесмен 1, **Бизнесмен 2** *(в един глас)* – Какво-о-о!

Панталей. Така де, като се обърне палачинката, ще е късно. Кацата с меда ще се претърколи далеч от вас, недосегаема за ръцете ви.

Бизнесмен 1. Даваш ли си сметка къде се намираш?

Панталей. Ами нали затова съм тук? Ще имаме нов цар.

Г-жа Дочева. Опа-а!

Бизнесмен 1, Бизнесмен 2 и започват да се смеят. Г-жа Дочева става и приближава Панталей. Гледа го с интерес.

Панталей. Аз съм шут и като такъв ще съм постоянно покрай него. Така ще имам възможност дискретно да насочвам неговите действия.

Бизнесмен 1. Какво значи това?

Панталей. Царските поръчки.

Бизнесмен 2. Е, сега вече ще извикам охраната.

Г-жа Дочева. Я чакайте! Слушайте човека!

Бизнесмен 1 *(към Панталей)*. Та за какво си дошъл?

Панталей. Ще трябва да финансирате неговото избиране. Знаете как става.

Бизнесмен 1 и Бизнесмен 2 отново изпадат в смях и започват да се побутват един друг. Г-жа Дочева обикаля около Панталей, оглеждайки го от всички страни.

Бизнесмен 1. Циркът е пълен.

Панталей. Е, щом е така, аз тръгвам.

Бизнесмен 1. Къде?

Панталей. Да намеря други.

Бизнесмен 2 *(скача от креслото)*. Само да си посмял!

Панталей. Да видим!

Бизнесмен 1. Спокойно бе, момче! Нещата не стават така на момента. Иска се обмисляне, планиране, средства...

Панталей. Това съм го чувал вече.

Бизнесмен 2 *(приближава Панталей и го боде с показалец по рамото)*. Много кеш трябва. Дори не може да си представиш колко.

Панталей *(прави гримаса от болка)*. А кацата с меда?

Г-жа Дочева. Ти за царските поръчки ще се погрижиш, нали така?

Панталей. Нали това казвам.

Бизнесмен 1. Дай ни малко време.

Панталей. Имате три дни.

Бизнесмен 1. Три дни!

Панталей. И нито секунда повече.

Бизнесмен 2. Я седни да пийнем, пък да помислим.

Панталей. Друг път. Хайде, успешен ви бизнес! Сам ще намеря изхода. *(Излиза от клуба и затваря вратата.)*

СЦЕНА 7

Бизнесмен 1, Бизнесмен 2, Г-жа Дочева

Частен бизнес клуб на горния етаж в къща от старата градска част.

Бизнесмен 1 седи на креслото, а Г-жа Дочева и Бизнесмен 2 стоят прави.

Г-жа Дочева. Това беше, господа! Колкото и добре да живее човек, идва ден, и на вратата се появява проблем във формата на шут. *(Вдига чашата с шампанско и театрално отпива голяма глътка.)*

Бизнесмен 1 *(ядно)*. Как пък на нас да се случи!

Г-жа Дочева. Трябва да решим.

Бизнесмен 2 *(сяда на креслото)*. Даде ни три дни, все пак. Не е спешно.

Г-жа Дочева *(към Бизнесмен 2)*. Стискаш ли се?

Бизнесмен 2. Все ще се намери някоя пара, ама не в това е въпросът.

Бизнесмен 1. Вие сте ненормални! И защо да му вярваме на тоя?

Г-жа Дочева. Няма какво да се мисли. Тоя не говори празни приказки. Иначе защо ще се появи тук?

Бизнесмен 1. Ами ако останем на сухо?

Г-жа Дочева. Именно.

Бизнесмен 2. А какво ще кажат големите началници?

Бизнесмен 1. Ще ни издухат, ето какво. Тях и без това не им пука за нас.

Г-жа Дочева. Ами ако се закачим към едни други началници?

Бизнесмен 2 *(оживява се)*. Може ли?

Г-жа Дочева. Че нали това ми е работата?

Бизнесмен 2. Ами да! Като се замисля, що пък да няма цар? Ние ще сме си на мястото.

Бизнесмен 2. Няма да ги допуснем тия от долния етаж да се качат тук. Те са наглеци, бе! Като зинали едни гърла... Все тъпчат в тях, тъпчат.

Бизнесмен 1. Ненаяли се!

Бизнесмен 2. Аз такова нещо никога не съм виждал. Че колко стомаха има човек?

Бизнесмен 1. Цялата държава ще опоскат.

Бизнесмен 2. Като нищо ще я опоскат.

Бизнесмен 1 *(слага ръка на сърцето си)*. Трябва да спасим майка България от тях.

Бизнесмен 2. И аз така казвам.

Г-жа Дочева. Стига приказки! Или ние, или те!

Бизнесмен 1 и Бизнесмен 2 *(в един глас).* Ние!

Г-жа Дочева. А така! Решено, значи. Да свършим това родолюбиво дело.

Бизнесмен 2. И спешно да търсим нови началници, значи. *(Сочи към Г-жа Дочева.)* Ти ще се заемеш.

Г-жа Дочева. Както винаги.

Бизнесмен 2. Обаче шутът не каза кой ще е царят.

Бизнесмен 1. Какво ти пука? Стига да е наш.

Г-жа Дочева. Наш ще бъде.

Бизнесмен 1 и **Бизнесмен 2** *(вдигат чашите и в един глас).* Да бъде и да пребъде!

Г-жа Дочева *(става)*. Е, аз тръгвам.

Бизнесмен 1. Тръгвай.

Бизнесмен 2. Успех!

Г-жа Дочева. Вие съберете парите!

Г-жа Дочева излиза от клуба.

СЦЕНА 8

Бизнесмен 1, Бизнесмен 2

Частен бизнес клуб на горния етаж в къща от старата градска част.

Бизнесмен 1 и Бизнесмен 2 седят на креслата и пият уиски.

Бизнесмен 1. Тая Дочева е мръсница и ти го знаеш. Отдавна ни крои шапка.

Бизнесмен 2. Не думай! Обаче няма какво да се прави. Без началниците нищо не става. Няма да ни пуснат да гепим келепира.

Бизнесмен 1. И точно тук не можем без нея. Те не контактуват с никой друг.

Бизнесмен 2. Така е, мамка му. Дяволска схема.

Бизнесмен 1. А тая само пари иска да цица.

Бизнесмен 2. Ненацицала се и тя! Колко още да ѝ даваме?

Бизнесмен 1. На всичко е способна гадината.

Бизнесмен 2. Да рискуваме ли?

Бизнесмен 1. Не! Никакъв риск не трябва да има! С цар или без цар, нашето не се губи.

Бизнесмен 2. Значи, залагаме на сигурно.

Бизнесмен 1 *(въздъхва тежко)*. На сигурно. Хайде! Да вървим да правим сметките, че да не ни изпреварят.

Бизнесмен 2. Змия е тази госпожа Дочева, змия-я.

Бизнесмен 1. Казах ти аз.

Двамата оставят чашите на масата, стават и излизат от клуба.

СЦЕНА 9

Антиквар, **Панталей**

Антикварен магазин.

Антикварят е седнал зад бюрото, но тялото му е отпуснато. Главата му е клюмнала. Дреме. В магазина влиза Панталей, облечен с анцуг и с шутовската шапка на главата. Антикварят се сепва и подскача.

Антиквар *(търка очи)*. За бога, не идвайте тук! Работата е опасна.

Панталей. Платил съм си вече за опасността и повече пари няма да получите.

Антиквар. Влизайте де! Не стойте на вратата.

Панталей *(пристъпя навътре)*. Докъде я докарахте?

Антиквар. Много работа свърших, ужасно много. Но има някои проблеми.

Панталей. Какви?

Антиквар *(прави жална гримаса)*. Финансови. Напоследък продажбите спаднаха.

Панталей. Миналия път твърдяхте друго.

Антиквар. Искате ли да си купите машина на времето? *(Сочи едно от чекмеджетата на бюрото.)*

Панталей. Не на мене тия! И не отмествайте темата.

Антиквар. Истинска е, кълна се! Само не знам как работи. Някаква енергия трябва да се приложи, ама къде и как...

Панталей. Да бе! Повярвах.

Антиквар. Един клиент ми я продаде и ме закле за нищо на света да не я ползвам. Само да му я пазя. Щял да си я откупи, когато се върне.

Панталей. А вие защо я продавате, като сте обещали да я пазите? Нямате ли съвест?

Антиквар. Аз съм търговец.

Панталей. Ясно.

Антиквар. Безценна вещ, но понеже сме приятели и сме в екип, ще ви я дам за пет от онези златните парички.

Панталей. Никакви приятели не сме! Върнете ми парите и няма да ме видите повече!

Антиквар. А, това – не! Пито – платено.

Панталей. Как така?

Антиквар. Моето го изпълних. Короната ще бъде доставена, а и намерих идеалния кандидат-цар.

Панталей. Къде е?

Антиквар. Ще се наложи да си го измъкнете сам от мястото, където се намира.

Панталей. В затвора?

Антиквар. По-лошо. В лудницата. От затвора все някога може да излезеш, пък от там...

Панталей. Тази работа е поръчана на Вас, в края на краищата. Измъкнете го!

Антиквар. По-скоро аз ще остана там вътре, отколкото да излезем двамата с него.

Панталей. Бъдете находчив. Ще ви дам кутията – покажете я там.

Антиквар. Онази – празната?

Панталей. Обещайте им.

Антиквар. Че те да не са луди да вярват на обещания?

Панталей. А Вие как повярвахте?

Антиквар. Ми аз явно съм луд, за да повярвам.

Панталей. Видяхте ли, значи все пак сте за преглед. Идете, идете!

Антиквар. Но ако ме оставят вътре, Вие ще трябва да вадите двама, вместо един.

Панталей. Вярно. Гледай ти и ситуация.

Антиквар *(надрасква нещо върху парче лист и го подава на Панталей)*. Името на нашия цар.

Панталей *(прибира листчето в джоба на анцуга си и мърмори)*. Какво пък, все пак аз съм личният му шут, нали?

Антиквар. Именно, драги. Ама Ви се досвидяха пет жълтици за машината на времето.

Панталей се запътва към вратата. Антикварят прави знаци с ръце (Прав ти път!) зад гърба му.

Панталей *(обръща се, но Антикварят успява да скрие ръцете си)*. Ще се видим отново!

Антиквар. Ами да, кутията. Обещахте да я напълним. Донесете я.

Панталей излиза от магазина.

СЦЕНА 10

Антиквар

Антикварен магазин.

Антикварят става от бюрото и започва да се разхожда от единия край на магазина до другия.

Антиквар. Ама че побъркан народ! То бива, бива... Но от друга страна, за къде сме ние без лудите? Нека чуваме истината понякога, че само те могат безнаказано да го правят. Ама не – ще ги държим далече, изолирани, под строг надзор. Ще им тикаме в устата хапчета, ще ги връзваме, ще ги друсаме с ток и Бог знае какво още. Не лудите държим там, а свободата, ако питате мен. И кому е угодно това? *(Свива рамене.)* Кому? Е-е-х, лудите... Ама, че съм и аз! Един цар повече или по-малко – все тая. Царете идват и си отиват, а ние ще продължим да опъваме хомота. То все на нас се пада да опъваме, мама му стара, освен ако... тоя кукумицин напълни кутията с парички. Ех, де тоя късмет! *(Стиска палци.)*

Антикварят облича палтото си, оглежда магазина, отваря вратата и излиза.

СЦЕНА 11
Доктор, Панталей

Психиатрична болница някъде в околностите на София. Кабинетът на главния лекар.

В помещението има един изправен параван, бюро и два стола – един зад бюрото и един за посетители. На стола зад бюрото, облечен с бяла престилка, седи Доктор и преглежда документите от книжна папка. На вратата се почуква, и след покана от страна на Доктора, през вратата влиза Панталей по анцуг и с шутовска шапка на главата.

Панталей. Добър ден!

Доктор. М-да-а, приема се. Седнете, моля!

Панталей сяда и застава в очакване. Докторът затваря папката и се обръща към него.

Доктор *(показва пред лицето на Панталей 2 пръста)*. Колко пръста виждате?

Панталей. Два. Ама аз...

Доктор *(прекъсва Панталей)*. Сигурен ли сте?

Панталей. Ами... да.

Доктор. А сега? *(Отново му показва 2 пръста.)*

Панталей. А-а-а... отново два. Аз за...

Доктор. М-да-а, приема се. *(Отваря папката и прелиства някакви листа.)* Подобрение има. Но-о-о, за изписване е рано. Рано е за изписване, тъй да се каже.

Панталей. Докторе, ама аз съм здрав.

Доктор *(измерва с поглед Панталей)*. Вие сте шут, нали? Имате шапка.

Панталей *(попипва шапката си)*. Да, ама...

Доктор *(отбелязва нещо в папката)*. Шут.

Панталей. Но това е театрален реквизит. Аз от там и съм го взел.

Доктор. Отбелязвам – реквизит. Театрален. *(Пише в папката.)*

Панталей. Макар шапката да е реквизит – всъщност не е реквизит.

Доктор. Отбелязвам – реквизитът не е реквизит. Кога беше последния ни прием на лекарства?

Панталей *(жално)*. Но разберете, аз не мога да изпълнявам отредената ми роля без нея.

Доктор. М-да-а, приема се. *(Отбелязва нещо в папката.)* А кога е следващата ни доза?

Панталей. Защото без реквизита никой няма да повярва, че съм това, за което се представям.

Доктор. Именно, именно. Реквизитът ни прави това, което сме.

Панталей. Та нали и аз това казвам!

Доктор. Ето, ако аз сега сваля престилката си и ви я дам, вие ще ми предпишете лечение – и правилно!

Панталей. Докторе, аз съм един съвсем нормален шут.

Доктор. Разбира се – нормален шут. Та кога, казахте, е следващата доза?

Панталей. Аз дози не вземам.

Доктор. А трябва.

Панталей. Че защо?

Доктор. Всеки си има доза за вземане.

Панталей. Как така всеки? Вие например вземате ли?

Доктор. Вземам.

Панталей. Ха така-а!

Доктор. Даже, знаете ли какво? Напоследък сънувам другиго. Не себе си, а това ме плаши. Може да съм предозиран. Хайде, вземете престилката ми и ми изпишете нещо друго.

Панталей. Но, Докторе!

Доктор. Добре де, или поне ми намалете дозата.

Панталей. Аз... *(колебае се)* ще видя какво мога да направя.

Докторът става и съблича лекарската си престилка. Подава я на Панталей.

Доктор. Ето, сложете я.

Панталей *(навлича престилката и започва да я закопчава)*. Аз...

Доктор. И свалете шутовската шапка, за Бога. Та Вие сте лекар!

Панталей *(сваля шапката и драска нещо върху лист на бюрото)*. Наполовина. Каквото и да е там.

Доктор. А какво ще кажете за четвъртинка?

Панталей. От мен да мине – четвъртинка. *(Надрасква нещо върху листа.)* Ето!

Доктор. А не може ли...

Панталей *(повишава тон)*. Е-е-е, стига де! Та това е все пак е лечение!

Доктор. Да, да. Благодаря, Докторе! *(Поема подадената му от Панталей бележка.)* А сега дайте си ми престилката.

Панталей разкопчава престилката, съблича я и я подава на Доктора. После отново нахлупва шутовската си шапка.

Доктор. Та, докъде бяхме стигнали? *(Облича престилката си и сяда зад бюрото.)*

Панталей вади листчето с името на кандидат-царя и го подава на Доктора.

Доктор. Какво е това?

Панталей. Името на царя. Понастоящем – ваш пациент.

Доктор. М-да-а, приема се. Тук имаме и царе, и императори, и каквото там Ви е угодно.

Панталей. Чудесно! Вземам го. Къде да се разпиша?

Доктор. А, не! Не и преди да е изтекъл цялостен курс на лечение.

Панталей. Кога изтича курсът?

Доктор. Та той още не му е назначаван.

Панталей. Ами назначете му!

Доктор *(вдига рамене)*. Когато го приемем официално в клиниката.

Панталей. Че той нали е тук?

Доктор. Физически – да, документално – не.

Панталей. Не разбирам.

Доктор. Нямаме места. Лежи на кушетка в коридора и чака. Когато се освободи място, тогава и ще му назначим лечение.

Панталей. Ами ако не се освободи място?

Доктор. Ще продължава да е при нас, ще пие хапчетата и ще чака.

Панталей *(пляска се по челото)*. Каква глупост!

Доктор. Не – това е процедура.

Панталей. Да ви пикая на процедурата!

Доктор. И други са пикали, но тя е разписана и толкоз.

Панталей. Докторе, направих Ви услуга все пак!

Доктор. М-да-а, приема се. Е, какво пък, ще Ви дам един съвет в замяна.

Панталей. Какъв?

Доктор. Когато дойде времето Вашият цар да се възкачи на престола, нека първият му указ бъде да освободи себе си от нашето заведение. Тогава аз ще го направя. Сега съблечете дрехата си и застанете на един крак с вдигната дясна ръка.

Панталей. Невъзможен сте!

Доктор. Може да стоите с десния, а може и с левия крак, но ръката трябва да е дясната. Знаете ли коя е дясната ви ръка?

Панталей *(скача на крака)*. Ужас!

Панталей се обръща и бързо излиза от кабинета на Доктора.

СЦЕНА 12
Доктор

Кабинетът на главния лекар в психиатрична клиника.

Докторът седи на бюрото си.

Доктор *(вика след Панталей)*. А с лявата посочете върха на носа си.

Става от бюрото, застава на левия си крак и вдига нагоре дясната си ръка.

Доктор. Ето така.

Започва с лявата ръка да цели върха на носа си, но не успява. Опитва още няколко пъти със същия успех. Скрива се зад паравана.

Доктор *(вика зад паравана)*. И ако не успявате, не се отчайвайте! Всички сме така. Опа-а-а! Успях, ама никой не видя!

СЦЕНА 13
Доктор, Панталей

Кабинетът на главния лекар в психиатрична клиника.

Докторът е зад паравана, а Панталей е в коридора пред вратата на кабинета.

Панталей *(вика отвън)*. Не съм го видял – не се признава!

СЦЕНА 14
Панталей, Бандит 1, Бандит 2

Бандитско свърталище в центъра на София.

Малко помещение със спуснати завеси на прозорците. Мрачно е. По средата е поставен дървен стол с висока облегалка. Влизат двама бандити, като влачат със себе си, здраво хванат под мишниците, Панталей. Слагат го да седне на стола и връзват ръцете му зад облегалката. Включват лампата и става по-светло. На лицата на бандитите има завързани кърпи, така че са открити само очите им. В колана на Бандит 2 е затъкната гумена палка и оттам стърчи дръжката ѝ. Панталей е по анцуг и с шутовска шапка на главата.

Бандит 1. Оф! Гледаш го хилав такъв, ама като го завлачиш...

Бандит 2. Като камък бе, наборе! Окапаха ми ръцете.

Бандит 1. Ало-о-о, шутчето! *(Чука Панталей по главата.)* Кажи нещо в твое оправдание.

Панталей *(мръщи се)*. От гадната храна е.

Бандит 1. Това ли?

Панталей. Това, я. Как се хранят излишните? С отрови, к'во друго.

Бандит 2. Недей, бре! Имам язва.

Панталей. Старите меса – изпрани с перилен препарат и осветени с червена лампа, за да изглеждат пресни. Обрезките и копитата в саламите.

Бандит 1 *(хваща се за устата)*. Пригади ми се. Прекаляваш!

Панталей. Инжектираните с желатин пилета.

Бандит 1. Ей!

Панталей. Боядисаните плодове.

Бандит 1. Край!

Панталей. А пък разните му там консерванти, оцветители.

Бандит 1 *(замахва с ръка към лицето на Панталей)*. Млък, че... !

Панталей. Ами не се оплаквайте тогава. Носете!

Бандит 1. Носим. *(Обръща се към Бандит 2.)* Тая работа не е за нас.

Бандит 2 *(към Бандит 1)*. Така е, ама да стискаме зъби, че до пенсия...

Бандит 1 *(към Бандит 2)*. Както са я подкарали с пенсионната възраст, ще видим пенсия на Куково лято.

Панталей. Аз съм виждал Куково лято.

Бандит 1 *(към Панталей)*. Млък! Ти ще говориш само ако ти разрешим!

Бандит 2 *(към Панталей)*. Ха сега, бъди така добър, подпиши и да свършваме. *(Вади от джоба си къс хартия и я тика пред лицето на Панталей.)*

Панталей *(без да гледа към хартията)*. Ъ-ъ-ъ!

Бандит 1. Не се прави на железен, че ние железните какво ги правим...

Панталей върти глава, стиснал устни и мучи.

Бандит 2 *(към Панталей)*. Ще ти потрошим кокалите, ако и да мислиш, че са железни.

Панталей продължава да върти глава и да мучи.

Бандит 1. Стига си мучал!

Панталей. Нали преди малко казахте да говоря само ако ми разрешите?

Бандит 1. Вярно. Разрешаваме ти да говориш!

Панталей. Ръцете са ми вързани. Как да подпиша?

Бандит 1. Да бе. *(Обръща се към Бандит 2.)* Развържи го!

Бандит 2 развързва ръцете на Панталей и той започва енергично да разтрива китките си.

Бандит 2. Подписвай тука! *(Бута листа пред очите на Панталей.)*

Панталей *(наднича в листа)*. Какво е това?

Бандит 1. Декларация, че на ония от долния етаж им се полага да се навъртат около царските поръчки.

Панталей. А, не! Не са си платили.

Бандит 1. Че никой не е искал това от тях.

Панталей. Тогава отивам да поискам.

Бандит 1. Отивай, че и без това ми е писнало вече да ме юркат.

Панталей. Ама те и да платят, то нищо не зависи от тях. Зависи от ония на горния етаж. Защо тогава тия от долния етаж да плащат?

Бандит 1. Видя ли? Като си в положение да си на горния етаж, ще си плащаш за дяволията.

Панталей. Е-е-е, ама хич не е честно.

Бандит 1. Ако тия от долния етаж успеят да се намърдат на горния етаж, тогава и ще си плащат. Сега обаче са изпратили нас.

Панталей *(твърдо)*. Няма да подпиша!

Бандит 1. А да ти строшим кокалите искаш ли? *(Вдига ръка над главата на Панталей.)*

Панталей. Стойте! Какво значение има моя подпис?

Бандит 1. Гле'й го хитреца! Ти шут ли си?

Бандит 2 *(подкача звънчетата на шапката на Панталей)*. А?

Панталей. Шут съм.

Бандит 1. Какъв?

Панталей *(унило)*. Царски.

Бандит 1 *(с любезен тон)*. Хайде, не е кой знае какво. Те искат да облизват само онова, което остава на лъжицата. Пък ония от горния етаж нека си бъркат с нея в кацата с меда. Платили са си.

Панталей. Тя кацата с меда е голяма и лъжицата е голяма. Съответно ще има доста за облизване.

Бандит 1. Все пак говорим за облизване, а не бъркане.

Панталей. Въртим се в кръг. На! – зави ми се свят. *(Хваща се за главата.)*

Бандит 1 *(към Бандит 2)*. Я му излекувай тиквата на тоя!

Бандит 2 бърка в пояса си и изважда оттам гумената палка. Размахва я над главата на Панталей, който уплашено вдига ръка.

Панталей. Какво пък, подписвам като шут. *(Взима подадения му лист и подписва.)* Ето!

Бандит 2. Сладур! *(Прибира листа в джоба си, а палката затъква в колана си.)*

Бандит 1. Хайде сега да те няма, че отдавна не съм трошил кокали, а ми се иска.

Панталей *(към Бандит 1)*. Като спомена кокали, да ви опиша ли какво ми сервираха в механата? Норчето ме води за годишнината.

Бандит 1 *(вдига ръка към устата си)*. Стига гнусотии, че...

Бандит 2. Подбирайте бре, хора! Ама че гадост!

Панталей. С тия доходи какво да подбираме?

Бандит 1. Тогава кажи на Норчето да се труди по-усърдно.

Панталей. Е, то няма накъде повече. Съсипа се и вече има бръчки.

Бандит 1. Млък!

Бандит 2. Изчезвай!

Панталей става и излиза, а Бандит 1 опуснато сяда на стола.

СЦЕНА 15
Бандит 1, Бандит 2

Бандитското свърталище.

Бандит 1 е седнал на стола и сваля кърпата от лицето си. Хваща се за гърдите и диша тежко.

Бандит 1. Най-после.

Бандит 2 *(пляска се по челото)*. Ле-ле, какво забравихме!

Бандит 1. Какво?

Бандит 2. Ами че той не подписа наш'та декларация!

Бандит 1. И-и-и, верно! Ама като заразказвал какво е ял...

Бандит 2. А мен питаш ли ме – с моята язва?

Бандит 1 *(скача на крака)*. Да си учил за бяла якичка, бе! Пак можеше да си бандит, ама нямаше да те юркат.

Бандит 2. Че аз съм машинен инженер, но къде ти сега заводи!

Бандит 1. Така ли? Значи и теб историята те наказа с шут по гъза.

Бандит 2 *(сърдито)*. Алчните, безродниците, както и безбройните наивници направиха такава историята. Напразно я виниш.

Бандит 1. Философ! Хайде, не се мотай, ами да го намерим оня!

Бандит 1 и Бандит 2 излизат.

СЦЕНА 16

Антиквар, Панталей

Антикварен магазин.
Антикварят седи на бюрото и оглежда малката ониксова пирамида в ръцете си. Влиза Панталей по анцуг и с шутовска шапка на главата.

Панталей. Боже-е, Боже! Още ли мислите?

Антиквар. Не мисля. Радвам се.

Панталей. Така ли? На какво?

Антиквар. Колко ценна находка е това. *(Оставя пирамидата на бюрото.)*

Панталей. Колко ценна?

Антиквар. Ами нали точно това мисля.

Панталей. Нищо не разбрах. Първо казвате, че не мислите, а се радвате, пък сега казвате, че мислите.

Антиквар *(с досада)*. Да речем, че мисленето е форма на радост и обратното – радостта е форма на мислене. Така устройва ли Ви?

Панталей. Така е по-ясно. Но в такъв случай, колко малко хора имат капацитета да се радват.

Антиквар. Така е. Има и друга радост – от пълната липса на мисъл, но тя не е присъща на човека. За съжаление, това е и повсеместната радост днес.

Панталей. Да оставим мислите и радостите настрана. Дайте короната!

Антиквар. А къде е кутията?

Панталей. Но едното предшества другото, драги.

Антиквар. Така е, но кутията е символ на промяната. Искам да я видя.

Панталей. Колко сте комерсиален!

Антиквар. А вие за чаровник ли се вземате? Хайде, донесете кутията и ще ви дам короната.

Панталей. Ще я напълним с парички, но когато имаме цар. А за да имаме цар, трябва ми корона.

Антиквар. Корона срещу празна кутия. Какво толкова? Да не говорим, че такава сделка още никой не е успял да направи с мен. Та Вие ако го направите, сте гений! Хайде, покажете ми, че сте гений.

Панталей *(ядно)*. Невъзможен сте! *(Излиза и тръшка вратата след себе си.)*

СЦЕНА 17
Антиквар

Антикварен магазин.

Антикварят се разхожда напред-назад между бюрото си и вратата.

Антиквар. Ей, че неразбрани хора! Ти му осигуряваш всичко, само и само да започне работа, той скача тук, нервничи. Запъва се – короната, та короната. Нека покаже кутията, да помни, че е обещано. Че не му ли е пред лицето, после иди го гони. Ама Михаля стига ли се? Знам ги аз тия. Я помни какво е обещавал, я не. Ама не е познал човека. *(Сяда и въздиша тежко. Погледът му пада върху пирамидата и той я взима в ръце.)* Чакай да видим това как работи. *(Вдига пирамидата на нивото на очите си и започва да я върти, за да я разгледа от всички страни, като от време на време я почуква с показалец.)*

СЦЕНА 18

Бандит 1, Бандит 2, Панталей

Бандитското свърталище.

Двамата бандити влизат и влачат под мишници Панталей. Хвърлят го на стола. Този път не завързват ръцете му. На лицата на бандитите има завързани кърпи, така че са открити само очите им. В колана на Бандит 2 е затъкната гумена палка и оттам стърчи дръжката ѝ. Панталей е по анцуг и с шутовска шапка на главата.

Бандит 2 *(обръща се към Панталей)*. Давай да свършваме и да си ходим, че умрях от глад.

Панталей. И аз.

Бандит 2 *(към Панталей)*. И ти, ама аз съм този с язвата.

Бандит 1. Млък! *(Изважда лист хартия и го подава на Панталей.)* Хайде, подписвай!

Панталей. Ама нали подписах?

Бандит 1. Подписа за онези от долния етаж, а сега трябва да подпишеш за нас.

Панталей. Какво?

Бандит 1. Договор за сътрудничество със Синдиката на градските бандити.

Панталей. Тези пък кои са?

Бандит 2. Слушай, това теб не те касае, а само царя. Подпиши като негов представител и готово!

Панталей. Стига бе, хора! Сега пък някакъв си синдикат. То цяла опашка се оформила.

Бандит 2. Подпиши бре, момче. Ние сме почтен синдикат.

Панталей. Бандитски!

Бандит 1. Всички, с които си се разбрал досега, са бандити, ама само ние сме професионални.

Панталей *(възмутено)*. Няма да подпиша! В края на краищата, този цар има ли право на самостоятелни решения, или не?

Бандит 1 *(вдига заплашително ръка над главата на Панталей)*. Не се прави на глупак!

Панталей *(снишава се)*. Ще взема да се откажа и да захвърля всичко!

Бандит 1. Не може. Онези от горния етаж събраха парите.

Панталей. Разберете – много станахте!

Бандит 1 *(обръща се към Бандит 2)*. Я му освежи тиквата!

Бандит 2 *(издърпва гумената палка от колана си, сваля шапката на Панталей и леко го чуква по главата)*. На ти един освежител! *(Слага обратно шапката на главата на Панталей.)* Искаш ли още?

Панталей *(пуска листа на пода и се хваща за главата)*. Ох!

Бандит 1 *(вдига листа от земята и го тика в ръцете на Панталей)*. Не ни разигравай бе, момче!

Бандит 2. Подписвай, че... *(Замахва с палката над главата на Панталей.)*

Панталей. Риба, кон и колело.

Бандит 2. Какво?

Панталей. Риба, кон и колело. *(Пуска листа на пода.)*

Бандит 1 *(обръща се към Бандит 2)*. Абе, ти какво направи?

Бандит 2. Много му била мека тиквата на тоя.

Бандит 1 се навежда, взима листа и го прибира в джоба си.

Бандит 2 *(към Бандит 1)*. Гле'й сега, преструва се. *(Обръща се към Панталей)*. Преструваш се, нали?

Бандит 1. Хм – преструва се. Нали чух как му изкънтя тиквата?

Бандит 2. Щото е празна.

Бандит 1. Абе... не знам. Тръгнал системата да сменя, пък... Може и да не е толкова празна.

Бандит 2. И сега какво?

Бандит 1 *(замислено)*. Без договор със Синдиката няма как да стане тая работа.

Бандит 2. Ако се провалим с този, ще ни изключат от Синдиката. И после пенсия... През крив макарон.

Бандит 1. Хайде, подхващай го и по-леко.

Бандит 2. Къде?

Бандит 1. В психиатрията. Освежените тикви там ги оправят.

Двамата го подхващат и го вдигат от стола.
Повеждат го към вратата.

Панталей. Риба, кон и колело.

Всички излизат.

Действие трето

Действието се развива на няколко места в София, както и в психиатрична клиника в околностите на града.

СЦЕНА 1
Панталей, Бандит 1, Бандит 2, Доктор

Кабинетът на главния лекар в психиатрична клиника.

Докторът е по бяла престилка, седи на стол зад бюрото и разглежда някакви досиета. Бандит 1 и Бандит 2 влизат, като въвеждат Панталей, хванат под мишници. Бандитите носят завързани кърпи на лицата си, така че са открити само очите им. В колана на Бандит 2 е затъкната гумена палка и оттам стърчи дръжката ѝ. Панталей е по анцуг и с шутовска шапка на главата. Слагат Панталей на стола пред бюрото на Доктора. Докторът продължава да пише и не обръща внимание на посетителите.

Бандит 1. Докторе, този нещо се е чалнал. *(Сочи Панталей.)*

Доктор *(без да вдига поглед от папката)*. М-да-а, приема се. Чалнал се е.

Бандит 1. Трябва да подпише документ, а чутурата му не го слуша.

Доктор *(записва нещо в папката)*. Записвам: чутурата.

Бандит 2. Не му гледайте шутовската шапка, тя си е съвсем на място.

Доктор *(изненадано)* Шутовска? *(Поглежда към Панталей и го познава)*. Докторе!

Бандит 1. Този не е доктор, Докторе.

Доктор. Шарлатанин?

Бандит 1. Не – шут.

Доктор. Шарлатанин значи.

Панталей *(шепнешком към Доктора)*. Предписана ви е доза, не се измъквайте!

Бандит 2. Нормален шут.

Доктор *(към Бандит 2)*. Съвсем ме объркахте. Водите ми чалнат, чутурата не го слуша, а той е нормален шут.

Бандит 2. Ами да. *(Сочи Панталей.)* Не виждате ли шутовската шапка? Значи е шут.

Доктор. Ами по тази логика, ако му сложим престилка – не става ли доктор?

Бандит 2. Ама той няма.

Доктор. Ами ако е имал?

Бандит 1. И да е имал, това не го прави такъв. Той си остава шут.

Доктор. Интересно.

Бандит 1. Ако се е правил на доктор някога, пациентите му трябва да са още по-чалнати от него. Със сигурност ги е влошил.

Бандит 2 *(смеейки се)*. Ако не са умрели вече.

Доктор. Твърде интересно.

Панталей. Риба, кон и колело.

Бандит 1 *(сочи Панталей)*. Ето – шут е, ама е чалнат.

Доктор. М-да-а, приема се. А какви са симптомите?

Бандит 1. Не подписва декларация за сътрудничество между бъдещия цар и Синдиката на градските бандити.

Доктор. А това не е ли по вашата част? Накарайте го!

Бандит 1. Не можем. Трябва наистина да е луд, за да ни отказва. Иначе-е-е... *(Размахва ръка над главата на Панталей.)*

Доктор. Хм, интересни симптоми. Не помня друг подобен случай.

Бандит 2. И все повтаря: риба, кон и колело.

Доктор. Е, това вече е в реда на нещата. Но да не подписва? Хм!

Бандит 1. Хайде, Докторе! Дайте му нещо там... и да свършваме.

Доктор. Опасно състояние.

Бандит 1. Опасно ли? Колко?

Доктор. Неизвестно колко. Тъкмо това му е опасното.

Бандит 2. Докторе, направете нещо!

Доктор. М-да-а, приема се. Ще действаме, но дотогава трябва да го пъхнем в изолатора.

Бандит 1. Къде?

Доктор *(посочва врата, противоположна на входната)*. Ето там.

Бандит 1 и Бандит 2 подхващат Панталей, който се гъне и прави опит да се съпротивлява, но не успява. Пъшкайки, двамата бандити успяват да го набутат в изолатора и затварят вратата зад него.

СЦЕНА 2

Бандит 1, Бандит 2, Доктор

Кабинетът на главния лекар в психиатрична клиника.

Бандит 1, Бандит 2 и Докторът стоят пред затворената врата на изолатора.

Бандит 1. Оф *(държи се за кръста)*, ама и тоя е един...

Бандит 2. Тежи пустинякът.

Доктор. Нараненият разсъдък тежи. Комоцио церебри.

Бандит 1. Страшно ли е, Докторе?

Доктор. Много.

Бандит 1 *(към Бандит 2).* Видя ли какво направи?

Бандит 2. А кой ми каза да му освежа тиквата?

Бандит 1. А ти защо го прасна така? Я дай това да ти покажа как се прави!

Бандит 2. Ще ме праснеш, ама не си познал. Да ми прецакаш пенсията ли искаш?

Бандит 1. То пък една пенсия...

Доктор *(вади от джоба на престилката си малко шишенце и го показва на бандитите)*. Ще вземате по едно зелено хапче сутрин след закуска, и по едно зелено и едно жълто на обед – след храна. Вечер преди лягане – двойно от обедния коктейл. Ето така. *(Отваря шишенцето и гълта няколко хапчета.)*

Навън се чуват силни гръмотевици.

Бандит 1. К'во става?

Бандит 2. Буря.

Бандит 1 *(към Бандит 2)*. Ти чадър защо не носиш?

Бандит 2. Нали нося палка? Или едното, или другото.

Бандит 1. Сега как ще излезем?

Бандит 2. И кокалите ли са ти гнили?

Бандит 1. Главата ти е гнила, щом питаш.

Бандит 2 инстинктивно попипва главата си.

СЦЕНА 3
Бандит 1, **Бандит 2**, **Доктор**, **Панталей**

Кабинетът на главния лекар в психиатрична клиника.

Гръмотевиците навън зачестяват и думкат оглушително.

През вратата нахлува Панталей, запъхтян, облечен в анцуг и с корона на главата. Шутовската шапка я няма.

Панталей *(развълнувано)*. Спрете онзи маниак! Ще ни избие!

Бандит 1. К'во става тук бе, мама му стара? *(Към Бандит 2.)* Защо си го пуснал?

Бандит 2. Ама аз...

Бандит 1 *(към Бандит 2)*. Дръж го!

Панталей *(дърпа се в ръцете на Бандит 2)*. Ще ни избие, шутът му с шут. Всички ни ще избие!

Бандит 2 *(към Доктора)*. К'ъв е тоя мижав изолатор, бе?

Доктор. Железобетон.

Бандит 2. Панел? Добре че още не ви е паднал на главата! *(Дърпа Панталей към вратата на изолатора.)* Ела ми тук, шут такъв!

Панталей. Не съм шут! Сега съм цар, че онзи лудият се отказа. Стресира се, значи. Обещания... Обвързаности.

Доктор. Приема се.

Бандит 1. Докторе, пийте си хапчетата, бе! Как така се приема?

Панталей. Ами така. Аз съм си аз, тоест той *(дърпа се и сочи вратата на изолатора)*, ама от бъдещето.

Бандит 2 *(към Панталей, който буйства в ръцете му)*. Не се прави на луд! *(Обръща се към Доктора.)* Усмирете го най-накрая!

Доктор *(бърка в джоба на престилката и вади шишенцето)*. Две хапчета от жълтите и две от зелените. През шест часа. Втората седмица – през осем часа.

Бандит 1. Че и корона сложил!

Панталей. Да не съм я искал? Натрапиха ми я. Онзи отказа да изпълнява уговорките, значи. Ще го претрепят, ако не спази обещаното, дето шутът му уредил.

Доктор. И слабително – две лъжици. Орално. *(Прибира обратно шишенцето в престилката.)*

Панталей. Докторе, нямам запек. Имам тревога.

Бандит 1 *(към Бандит 2).* Вкарай го обратно в изолатора.

Панталей *(дърпа се силно).* Не-е-е! Не може да се виждам със себе си от миналото! Ще се зациклим в нищото.

Доктор. Как така нищото? Та това тук е клиника!

Бандит 1 *(хваща се за главата)*. Ей, ама тука е пълна лудница!

Доктор. И по-добра няма да намерите.

Панталей. Тръгвам си. Вие само ме пратете, тоест мен, ама от сега, да си оправя бакиите. Където съм бил и каквото там съм обещавал. И кутията му вземете! Тя е празна. Мираж. Пълна измама, но работи. Не разбирате ли? Алчността ще ви погуби! Сегашният ми аз вътре не подозира какво е надробил, глупакът му неден. То аз ако можех да се върна по-назад във времето, ама на – не ми стигна енергията за повече.

Бандит 1. Ще ти дам аз едно дробене. Кой си мислиш, че си? Днешен ли, утрешен ли – не знам, ама сега ще разберем. *(Обръща се към Бандит 2.)* Я пак му освежи тиквата на тоя, ама внимателно, че... *(Бандит 2 изважда гумената палка и я размахва над главата на Панталей.)*

Панталей *(вдига ръка да се предпази)*. Е-е-й, по-леко! *(Чува се силна гръмотевица.)* На! Чувате ли? Енергията предизвика примка във времевата линия.

Бандит 2 спира и притеснено започва да се ослушва. Държи ревера на Панталей с едната си ръка, а с другата все още стиска палката. Бандит 1 запушва ушите си, а Докторът припряно започва да бърка в джобовете на престилката си.

Бандит 1 *(освобождава ушите си)*. Какво беше това?

Панталей. Запалена е машина на времето. Толкова ли е сложно за разбиране? Аз съм бил тук, ама преди. Тоест сега съм в изолатора, ама като шут.

Докторът вади шишенцето с хапчетата от джоба на престилката си и започва да го тръска в устата си. Панталей продължава да се гърчи в ръцете на Бандит 2. Бандит 1 доближава вратата на изолатора и я отваря, за да вкарат Панталей. Отвътре се чува гласът на Панталей: „Риба, кон и колело“. Бандит 1 мигом затръшва вратата и се хваща за сърцето.

Бандит 1 *(заеква)*. Той! Той... е вътре!

Бандит 2 *(пуска Панталей)*. Кой?

Бандит 1. Шутът, как кой?

Бандит 2 *(сочи с палката Панталей)*. Те го на!

Бандит 1. Толкова ли си тъп? Щом казвам, че е вътре – значи е вътре. *(Припряно бърка в джоба на престилката на Доктора.)* Дайте и от жълтите, и от зелените, и от червените. От всичките дайте.

Доктор. Червени нямам.

Бандит 1. Ама аз видях.

Доктор. М-да. Кръвоизлив в очите, първа степен. Две денонощия престой на тъмно.

Бандит 2. Сетих се! Гадината има брат-близнак и сега ни разиграва.

Доктор *(изсипва няколко хапчета в ръката на Бандит 1)*. Хайде, на един път!

Бандит 1. Ама че работа! *(Повдига кърпата от устата си и гълта хапчетата от шепата си.)*

Панталей *(сочи Бандит 1)*. Слабително няма ли да му помогне?

Доктор. Приема се, значи. И хапчета, и слабително.

Панталей. И клизма.

Бандит 2 *(сочи с палката към Панталей)*. Признай! Близнаци сте.

Панталей. Сам съм, други няма.

Бандит 2. Лъжец! А онзи вътре? *(Сочи с палката вратата на изолатора.)*

Панталей. Нали ви обясних? Онзи вътре пак съм аз, ама от сега. А пък аз съм той от след това.

Бандит 2 *(пляска се по челото)*. Ще полудея!

Панталей *(към Бандит 2)*. Горкият! Не стига, че е с язва и забравя, сега пък и това. *(Обръща се към Доктора.)* Докторе, направете нещо!

Бандит 2 *(обидено)*. Не забравям! *(Прибира гумената палка в пояса си.)*

Панталей *(към Бандит 2)*. Да бе, хич! Забравили сте да си платите членския внос в Синдиката на градските престъпници за цели три месеца и оттам ще ви изключат. Следствие на това, декларацията за сътрудничество, която ще ви разпише онзи шут, тоест аз, ама от сега, се оказва спорен документ. Невалиден, значи.

Доктор *(към Бандит 2)*. Жълтите хапчета – през осем часа, след хранене.

Бандит 1. И клизма, Докторе!

Доктор. И клизма с топла вода, вечер преди лягане.

Панталей. И веднага в изолатора. Лудостта е заразна.

Доктор *(към Панталей)*. Благодаря, колега! *(Към Бандит 2.)* И в изолатора.

Панталей. И двамата!

Доктор. И двамата. *(Подкарва Бандит 1 и Бандит 2 към вратата на изолатора.)*

Отвън се чува силна гръмотевица и осветлението изгасва. Когато отново светва, Панталей е изчезнал.

СЦЕНА 4
Бандит 1, Бандит 2, Доктор

Кабинетът на главния лекар в психиатрична клиника.

Бандит 1, Бандит 2 и Докторът стоят и напрегнато се ослушват. Изглеждат объркани и притеснени.

Бандит 1. К'во стана?

Доктор. Авария стана. Нормално, значи.

Бандит 1 *(към Доктора)*. Как така нормално? Ама за Вас всичко ли е нормално?

Доктор. Ами на, ако вземате редовно хаповете, и Вие ще се нормализирате.

Бандит 1. Та нали взех?

Доктор. А слабителни? Ами клизма, както предписа колегата?

Бандит 1. Ама той не Ви е колега! Той е цар, и то от занапред.

Доктор. Интересно. Ами ако ми е бил колега и после е станал цар?

Бандит 2. Ей, ама оня тиквеник се е чупил някъде!

Бандит 1. Няма къде да изчезне.

Бандит 2. Сега ще намерим палячото!

Бандит 2 отваря вратата на изолатора и отвътре се чува гласа на Панталей: „Риба, кон и колело". Той бързо затваря вратата.

Бандит 2 *(притеснено)*. Вътре е, ама пак е шут. Чалнат.

Бандит 1. Казах ли ти?

Бандит 2. Абе каза, ама тиквеникът твърди, че няма близнак. Така че трябва да е бил на две места по едно и също време.

Доктор. Приема се.

Бандит 1 и **Бандит 2** *(в един глас)*. Приема се?

Доктор. Имахме цар, сега имаме шут. Какво е неясното?

Бандит 1 *(заканително)*. И сега като имаме шут... *(Към Бандит 2.)* Дай ми палката!

Бандит 2. Абе, че ще подпише – ще подпише. *(Изважда гумената палка.)* И с пукната тиква ще врътне там някаква драскулка.

Доктор. Я стига! Дайте това на мен! *(Взима палката от ръката на Бандит 2.)*

Бандит 1. А така-а.

Доктор. Така ами.

Докторът замахва и леко удря по главата Бандит 1, а след това удря и главата на Бандит 2. Бандит 1 и Бандит 2 се хващат за главите, а Докторът отваря вратата на изолатора и ги натиква вътре, като хвърля палката след тях. Отвътре излиза Панталей, по анцуг и с шутовската шапка на главата. Докторът затваря вратата на изолатора, като Бандит 1 и Бандит 2 остават вътре.

СЦЕНА 5
Доктор, Панталей

Кабинетът на главния лекар в психиатрична клиника.

Докторът и Панталей стоят пред затворената врата на изолатора.

Панталей. Риба, кон и колело.

Доктор. А да те вкарам обратно при ония искаш ли?

Панталей. Не.

Доктор. Тогава млъквай и наметни това! *(Сваля престилката си и я бута в ръцете на Панталей.)*

Панталей навлича лекарската престилка, сваля шутовската си шапка и объркано се оглежда.

Доктор. Слушай, Докторе, зле съм.

Панталей. Пак ли?

Доктор. Сънувам риба, кон и колело.

Панталей. А-а-а, не! Това си е мое! Измислете си друго.

Доктор *(жално)*. Трябва да ми се намали дозата. Предозиран съм.

Панталей. Прекалявате! Вече я намалих и повече от това не мога да направя. *(Връща престилката на Доктора и отново слага шутовската си шапка.)*

Доктор *(мърмори и навлича престилката)*. Добре де, аз само така... профилактично, нали.

Панталей. Сънувайте нещо друго и си вземайте дозата! А ако продължавате да хитрувате – ще ви назнача два пъти дневно и клизма.

Доктор *(сърдито, като сочи шапката на Панталей)*. Аз от шутове рецепти не вземам.

Панталей. Ей, тука е пълна лудница, значи. Тръгвам си.

Доктор. Не и преди да сте подписали декларация.

Панталей. А-а-а, стига вече! Приключих с подписите.

Доктор. Декларация за невалидност на предишните декларации.

Панталей. Няма да стане!

Доктор. Включително устните обещания.

Панталей. Как ли пък не!

Доктор. А, да! Още нещо. Да ви взема кутията, значи, каквото и да е там. Било мираж.

Панталей. Това пък за кутията откъде излезе? Кой Ви го каза?

Доктор. Вие, ама от бъдещето.

Панталей. От бъдещето? Докторе, дръжте се сериозно!

Доктор. Каза, че в бъдещето сте станал цар, защото онзи отказал. Не можел да спази всички поети ангажименти, или нещо такова.

Панталей. Халюцинирате, Докторе. Предозиран сте. Дайте престилката да коригирам!

Доктор. Че защо? *(Стиска престилката си.)* Ние тук имаме всякакви. От бъдещето, от миналото, че и от паралелни светове, ако щеш.

Панталей. И от Марс да е – не подписвам повече нищо!

Доктор. Тогава не ми оставате избор! Онзи кандидат-цар оттук няма да излезе.

Панталей. А царският указ за освобождаването му?

Доктор. Този указ си го заврете... знаете къде!

Панталей. Та нали Вие ми казахте!

Доктор. Сега казвам друго. Като Доктор нямам право да го направя. Ще затриете човека.

Панталей. Че какво толкова? Всеки иска да бъде цар.

Доктор. Така ли? А Вие защо не искате?

Панталей. Аз искам просто една работа и нищо повече.

Доктор. Че царуването не е ли същото?

Панталей. Не е.

Доктор. Е, ще Ви се наложи. Онзи от бъдещето каза така.

Панталей. А-а-не. Без тия! Онзи ще бъде цар.

Доктор. Ами ако му отрежат главата?

Панталей. Чак пък главата...

Доктор. Но риск има, нали?

Панталей. Той е луд, Докторе. Маниак. Та аз дори не го познавам! И... И всичко е извън сценария.

Доктор. Гледайте какъв сценарий ще развием сега! *(Докторът сочи вратата на кабинета.)* Отиваме при него и там ще решите за себе си, както и той за Вас.

Панталей. Че защо?

Доктор. Не мога да пренебрегна предупрежденията на онзи от бъдещето.

Панталей. Аз не искам да го виждам!

Доктор. Вероятно и той, но е нужно.

Панталей. И какво ще му кажем?

Доктор. Просто е. Ще направите едно състезание.

Панталей. С никой няма да се състезавам!

Доктор. Тогава викам санитарите и влизате обратно в изолатора при онези двамата, а като се охладите, ще получите и кушетка в коридора.

Панталей. Но защо състезание, не може ли просто да го мернем отдалеч?

Доктор. Той обича да се състезава. В края на краищата имайте смелостта да се срещнете! Не е като да ми пробутвате листче с името му.

Панталей. Ще се срещна, но без схватки с незнаен изход.

Доктор. Нямате избор.

Панталей. Садист!

Доктор. Предозиран.

Панталей *(примирено)*. Да вървим и да свършваме. Но хапчетата няма да спирате!

Доктор. Преди да се срещнете с пациента, измийте си ръцете!

СЦЕНА 6
Доктор, Панталей, Кандидат-цар

Кабинетът на главния лекар в психиатрична клиника.

Кандидат-цар, облечен с пижама, лежи върху болнична кушетка. При него влизат Докторът и Панталей, който е с шутовска шапка на главата.

Доктор *(сочи към лежащия)*. Ето Ви го!

Панталей. Този ли?

Доктор. А Вие какво си представяхте?

Панталей. Не знам, ама този е доста невзрачен.

Доктор. Тъкмо по-лесно ще го победите.

Панталей. Това е дивотия някаква.

Кандидат-царят се надига на кушетката и мрачно оглежда новодошлите.

Кандидат-цар. Тихо там долу!

Доктор. Водя шут.

Кандидат-цар. Виждам, че е шут. Носи шапка.

Доктор *(извинително)*. Безработен е.

Кандидат-цар. Защото е глупав. Само глупавите шутове са безработни.

Панталей. Ако позволите...

Кандидат-цар. Не позволявам! С глупаци не разговарям.

Доктор. Ако благоволите, дошъл е да се състезавате.

Кандидат-цар. Този глупавичкият?

Доктор. Акълът няма връзка с мускулите.

Кандидат-цар *(примирено)*. Вярно. Къде го намерихте?

Доктор. Сам дойде.

Панталей *(към Доктора)*. Сам дойдох само първия път. После други ме доведоха.

Доктор *(към Панталей)*. Така де – не съм Ви търсил.

Кандидат-цар. Канадска борба става ли? *(Скача от кушетката на пода.)*

Доктор. Става.

Панталей. Сигурно съм полудял.

Доктор. Тогава сте на правилното място.

Панталей *(към Доктора)*. А вие определено сте луд!

Кандидат-цар. Аз пък не съм. Сгоден съм.

Панталей *(към Доктора)*. Каква годеница?

Кандидат-цар. Тихо там долу!

Доктор *(шепне към Панталей)*. Ирина се казва момичето. Тя го обича, вероятно и той нея.

Панталей. А така-а-а.

Кандидат-цар *(към Панталей)*. Чисти ли са ти ръцете?

Панталей. Мити със сапун.

Кандидат-цар *(към Панталей)*. Не се казва „мити", а „измити". Дай си ръката! *(Запретва ръкави, навежда се и опира лакът на кушетката.)*

Панталей приближава и хваща ръката му.
Двамата провеждат бърза схватка на канадска борба,
която Панталей губи.

Панталей. Не бях готов.

Кандидат-цар *(към Доктора)*. Освен глупак, е и слабак.

Панталей. А-а-а, не е честно.

Доктор *(към Панталей)*. Като стана дума за честност, ще кажете ли защо сте тук?

Кандидат-цар *(към Панталей)*. Защо?

Панталей *(смутено)*. Ами... Доведоха ме да играем.

Доктор *(към Панталей)*. Нещо за царската глава няма ли да споменете?

Панталей *(към Кандидат-цар)*. А Вие... Вие наистина ли имате годеница?

Кандидат-цар. Тихо там долу! Не смейте да се съмнявате в царицата! Изчистихте ли ушите си?

Панталей *(смутено)*. Миналата седмица, май.

Кандидат-цар. А обувките?

Панталей *(извинително)*. Ми то нямаше време.

Кандидат-цар. Колко врабчета летят в небето?

Панталей. Че откъде да знам?

Кандидат-цар. Глупак! Онези, които не са накацали. *(Към Доктора.)* Този за нищо не го бива. *(Маха пренебрежително.)* Аудиенцията приключи. *(Качва се на кушетката и обръща гръб на Доктора и Панталей.)*

Доктор *(подхваща Панталей)*. Чу какво каза.

Панталей. Ама...

Доктор. Хайде, хайде! Не правете сцени!

Панталей навежда глава и двамата с Доктора тръгват по коридора. Връщат се обратно в кабинета на Доктора.

СЦЕНА 7
Доктор, Панталей

Кабинетът на главния лекар в психиатрична клиника.

Докторът сяда зад бюрото, а Пантелей остава прав.

Доктор. Ами на – не Ви одобри.

Панталей. Ама аз не бях готов.

Доктор. И слаб, че и глупав.

Панталей. Стига де! И без това вече не го искам. Нищо вече не искам.

Доктор. А, не така. Дръжте си на думата!

Панталей. А Вие си го дръжте този! Видно е, че му хлопа дъската. Друг ще си намеря.

Доктор. Друг? И кое ще е различно?

Панталей. Ами, не знам. Извадете тук някой. Знам, че имате. Някой по-подходящ.

Доктор. И да намеря друг, Вие ще сте си същият.

Панталей. Всичко съсипахте! Че и пътник във времето измислихте.

Доктор. Бяхте изплашен.

Панталей. Аз?

Доктор. Ужасен от последствията.

Панталей. И съм дошъл от бъдещето, за да спра цялата комбинация?

Доктор. Повярвайте, не бях сам.

Панталей. И сега не сте сам. Къде е онзи? Къде е, да го видя аз него.

Доктор. Че откъде да знам? Каза, че няма гориво за повече.

Панталей. Ще се гръмна!

Доктор. Като не вярвате, продължавайте да упорствате и накрая ще нахлупят короната на Вашата глава. Пък изпълнявайте обещанията.

Панталей. Нищо няма да изпълнявам!

Доктор. Но нямате против друг да изпълнява Вашите, така ли?

Панталей. Не разбирате от сюжети.

Доктор. Ако искате да работите нещо, ето – вземете престилката ми.

Панталей. А, това – не! Пак ще ме врънкате за лечение. Лекувайте се сам!

Доктор. Загубеняк, пък обвинява другите.

Панталей. Не съм. Сам се отказвам от всичко.

Доктор. Така ли?

Панталей. Пациентът ви е психар.

Доктор. А той пък оцени вас. Не обръщате внимание на външния си вид. Не сте почтителен. Слаб физически и глупав. Не бяхте смешен и забавен, както се полага на ролята Ви. Като за капак – не бяхте честен с него. Аристократите усещат тези работи.

Панталей. Какъв аристократ бе, Докторе! Та той е болен!

Доктор. За другите може да е болен, но за неговия свят може и да не е.

Панталей. Ха така-а! Чия страна поддържате!

Доктор. Аристократизмът повече изисква, отколкото дава.

Панталей. Все ми е едно какви ги дрънкате. Повече няма да ме видите.

Доктор. Това е твърде оптимистично, така да се каже.

Панталей. И ако искате да знаете, мога да си докосвам носа, когато стоя на един крак. *(Панталей се опитва да покаже, но не успява.)*

Доктор. Оставете опитите. Напредък има, така да се каже. Но, зениците са разширени. Разширени са и са мътни. Ето какво ще правите – сутрин на гладно, по двайсет лицеви опори на отворен прозорец. После студен душ, без сапун и по две хапчета от зелените, след всяко хранене. *(Изважда шишенцето с лекарства от джоба си и отсипва в шепата си. Взима хартийка от бюрото си и ги увива в нея, а шишенцето прибира обратно в джоба на престилката. Става от бюрото и подава хапчетата на Панталей, който ги мушка в джоба на анцуга си.)* Тези ще стигнат на първо време. Ще се видим след седмица.

Панталей *(примирено)*. То нямаше нужда, ама...

Доктор *(потупва Панталей по рамото)*. Има, има.

Панталей излиза, а Докторът остава сам в кабинета.

СЦЕНА 8
Доктор

Кабинетът на главния лекар в психиатрична клиника.

Докторът седи зад бюрото и рови в чекмеджетата.

Доктор. Носи шутовска шапка, пък повтаря: здрав съм, здрав съм. Реквизит било. Как ще е здрав, значи? Хм, абе то и аз нося лекарска престилка, пък...

Изважда шишенцето с хапчетата и го разклаща на светлината, за да види количеството вътре. Доволен от резултата, прибира шишенцето обратно в джоба на престилката си и го потупва с ръка.

СЦЕНА 9
Панталей

Коридор на психиатрична клиника.

Панталей върви и си мърмори.

Панталей. Аристократизмът не било лесно нещо! А да бъдеш нормален лесно ли е?

Действие четвърто

Действието се развива на няколко места в София, в психиатричната клиника в околностите на града, както и в една Резиденция на Голям началник.

СЦЕНА 1

Доктор, Бандит 1, Бандит 2

Психиатрична клиника в околностите на София. Кабинетът на главния лекар.

Докторът отваря вратата на изолатора и оттам излизат Бандит 1 и Бандит 2. И двамата се държат за главите. Все още носят кърпите на лицата си. В колана на Бандит 2 е затъкната гумената палка.

Бандит 1. Докторе, дайте нещо за глава.

Доктор. Видения?

Бандит 1. Коварни и зли.

Доктор. От лекарствата е. При първи прием е така.

Бандит 2. Ще си платиш, Докторче! Аз не съм пил хапове, а съм с пукната тиква. *(Изважда палката от колана си.)*

Доктор *(сяда на бюрото и отваря папката)*. Записвам – пукната тиква.

Бандит 2 *(към Доктор)*. Е, сега ще си изплюеш зъбите!

Доктор. Записвам – плюене на зъби. Колко броя?

Бандит 2. Не се прави на луд, Докторче! Къде е шутчето?

Доктор. Надявам се, отиде да си оправя бакиите, както поръча онзи с короната.

Бандит 2. Значи го пусна?

Доктор. Пуснах го.

Бандит 2 вдига палката над главата на Доктора.

Бандит 1 *(държи се за главата)*. А-а-а! Не мога повече.

Бандит 2 *(посочва с палката Бандит 1)*. Тоя ще се оправи ли?

Доктор. Стига да продължава лечението и без вълнения.

Бандит 2. Че той без вълнения как ще работи?

Доктор. Да се пенсионира.

Бандит 2. Няма необходимия трудов стаж бе, Докторе.
Доктор. М-да-а. Неприятна ситуация. Вижте какво, ще го взема на лечение в клиниката, а след това ще го пенсионирам по болест.

Бандит 2. О-о-о, така ли? И аз искам. Боли ме главата. Привиждат ми се царе от бъдещето. Тревожен съм и сънувам риба, кон и колело.

Доктор. О-хо! Я покажете езика си!

Бандит 2 повдига кърпата и се плези, а Докторът го хваща за брадичката и наднича в устата му.

Доктор. Сега застанете на левия си крак, вдигнете дясната си ръка, а с лявата докоснете върха на носа си.

Бандит 2 затъква палката в колана си, вдига левия си крак и започва объркано да вдига ту едната си ръка, ту другата. После се опитва да докосне върха на носа си с дясната, но не успява.

Доктор. М-да-а. Положението е тревожно. Тревожно е положението, но лечение има.

Бандит 2. А пенсия?

Доктор. И пенсия има. Инвалидна.

Бандит 2. Че аз съм си инвалид.

Доктор. И това е видно. Хайде, да отиваме да ви потърсим свободни кушетки в коридора.

Бандит 2. Ама защо в коридора? Дълъг е и има течение.

Доктор. Добре че е дълъг, та да слагаме повече кушетки. Няма места в отделението, така че когато се освободят легла, тогава ще ви запишем за лечение.

Бандит 2. Ама така ще ни уморите от простуда и пак няма да дочакаме пенсия.

Доктор. Язък ви за осигуровките.

Бандит 2. Спрете де! *(Примирено.)* Хайде, водете ни, пък дано имате повечко одеяла. Ние сме слаби хора, раними.

Бандит 2 подхваща под ръка Бандит 1 и заедно с Доктора излизат от кабинета.

СЦЕНА 2

Бизнесмен 1, Бизнесмен 2, Г-жа Дочева

Частен бизнес клуб на горния етаж в къща от старата градска част.

Бизнесмен 1 и Г-жа Дочева седят на удобни кожени кресла. Бизнесмен 2 обикаля нервно с чаша в ръка. Мъжете пият уиски, а Г-жа Дочева – шампанско.

Г-жа Дочева. И така, господа, да направим разбор на ситуацията. Събрали сте парите, изготвили сте разчетите и първите разходи по мероприятието вече са направени, така ли?

Бизнесмен 1 *(мрачно)*. Нашата част ние си я изпълняваме.

Г-жа Дочева. Така, така.

Бизнесмен 2 *(към Г-жа Дочева)*. Не чуваме информация за изпълнението на твоята част.

Г-жа Дочева *(оставя чашата)*. За моята част – моя грижа. Парите ли ви се досвидяха?

Бизнесмен 2. Искаме гаранции, иначе...

Г-жа Дочева. Какви гаранции по-точно?

Бизнесмен 1. Каквито там са нужни. Разбираме, че явни не могат да бъдат, но все пак...

Г-жа Дочева. Че вие сами си отговаряте на въпроса с гаранциите.

Бизнесмен 1. Но как да сме сигурни?

Г-жа Дочева. Само едно нещо е сигурно на този свят и вие го знаете.

Бизнесмен 1. А новите началници? Или продължаваме да работим със сегашните?

Г-жа Дочева. Защо е тази нервност?

Бизнесмен 1. Ами защото оня смешник – шута, не се весна повече. За кого го организираме, в края на краищата?

Г-жа Дочева. Бъдете търпеливи. Ще се обади.

Бизнесмен 2. Ще се обади в шестък!

Г-жа Дочева. Всички заедно взехме решение да действаме по тази схема.

На вратата се почуква.

Бизнесмен 1. Аман, значи. *(Обръща се към Г-жа Дочева.)* Изчакай малко! *(По посока на вратата.)* Влез!

В помещението влиза Началникът на охраната.

СЦЕНА 3

Бизнесмен 1, Бизнесмен 2, Г-жа Дочева, Началник на охраната

Частен бизнес клуб на горния етаж в къща от старата градска част.

Бизнесмен 1, Бизнесмен 2 и Г-жа Дочева седят на кресла, а Началникът на охраната стои прав на вратата.

Началник на охраната. Извинявам се, но онзи пак дойде и предаде бележка за вас.

Бизнесмен 1. Кой? Шутът?

Началник на охраната. Същият, но сега е без маскарада по него.

Бизнесмен 1. Как така?

Началник на охраната. Така. Без смешната си шапка. Облечен по анцуг. Спортист.

Бизнесмен 2. Никакъв спортист не е тоя. Тоя е шут!

Началник на охраната. Няма да споря. К'ъвто и да е, изпраща бележка.

Бизнесмен 2. Дай! *(Става и издърпва бележката от ръцете на Началник на охраната.)*

Бизнесмен 2 разгъва хартията и чете на глас написаното вътре: „Операцията стоп! Неприемливи последици. Доклад от машина на времето. Повтарям: операцията стоп!"

Бизнесмен 2 *(реве в лицето на Началник на охраната)*. Къде е гадината?

Началник на охраната *(отвръща лице)*. Бързал, каза. Ще се обади друг път.

Бизнесмен 2 *(обръща се към Бизнесмен 1 и Г-жа Дочева)*. Преметна ни мръсникът!

Бизнесмен 1. Имаш пари – няма проблем. Нямаш пари – има проблем.

Г-жа Дочева. Така е.

Бизнесмен 2 *(към Г-жа Дочева)*. Ти да мълчиш! Че ти ни набута в тая каша. *(Маха с ръка към Началник на охраната.)* Свободен си!

Началник на охраната се обръща и излиза от клуба.

СЦЕНА 4

Бизнесмен 1, Бизнесмен 2, Г-жа Дочева

Частен бизнес клуб на горния етаж в къща от старата градска част.

Бизнесмен 2 нервно обикаля в кръг, а Бизнесмен 1 и Г-жа Дочева седят на кожени кресла.

Г-жа Дочева. Нямате право да ми говорите така! При всичко, което съм направила за вас.

Бизнесмен 2. Вие сте направила? *(Иронично към Бизнесмен 1.)* Госпожа Дочева била направила за нас.

Бизнесмен 1. Без нерви. Госпожа Дочева ще се погрижи. *(Обръща се към Г-жа Дочева.)* Нали така?

Госпожа Дочева кима мълчаливо и разглежда ноктите на пръстите си.

Бизнесмен 2. Не само ще се погрижи, но е длъжна да поправи щетите. *(към Г-жа Дочева)* За какво ти плащаме?

Г-жа Дочева *(към Бизнесмен 2)*. И други желаят да ми плащат, така че – не ме плашете.

Бизнесмен 2. Така ли? Не стига, че ни набута в тази каша, ами сега се опитваш да се измъкнеш.

Г-жа Дочева. Аз ли ви набутах? Като повтаряш това, то няма да се превърне в истина. Взехме общо решение.

Бизнесмен 1 *(към Бизнесмен 2)*. Така е. И сега всички ще трябва да се справим. Един за всички – всички за един. *(Вдига чашата си, но другите двама не последват жеста му.)*

Г-жа Дочева. Е, аз да тръгвам, че работа ме чака.

Бизнесмен 2. Тя твоята работа... Тръгвай, че...

Бизнесмен 1. Ние спираме плащанията, а ти оправяш нещата с началниците, нали? Всичко да си е по старому.

Г-жа Дочева. Тръгвам.

СЦЕНА 5

Бизнесмен 1, Бизнесмен 2

Частен бизнес клуб на горния етаж в къща от старата градска част.

Бизнесмен 2. Ще я смачкам тая!

Бизнесмен 1. Спокойно!

Бизнесмен 2. Защо? Да не би да има съвест, тая... Ще ни продаде и хич няма да се замисли. Тя майка си ще продаде.

Бизнесмен 1. Ама нали сега ние плащаме?

Бизнесмен 2. И други искат да плащат. Ти да не мислиш, че тя ще си позволи да потъне заедно с нас? Видя ли я как гледа? Само дето не ни каза директно: Оправяйте се!

Бизнесмен 1. Трябваше да даваме повече, знаех си аз.

Бизнесмен 2. Значи-и... И колко време мислиш ще трябва, за да ни предаде на началниците?

Бизнесмен 1. Няма да го направи.

Бизнесмен 2. Връзката ѝ с нас я влече надолу. Като нищо ще пробва с резервния отбор.

Бизнесмен 1. Мамка му! С какви хора работим!

Вратата се отваря и влиза Началникът на охраната.

СЦЕНА 6

Бизнесмен 1, Бизнесмен 2, Началник на охраната

Частен бизнес клуб на горния етаж в къща от старата градска част.

Бизнесмен 1 *(към Началник на охраната)*. Ти защо не чукаш, бе?

Началник на охраната. Не ми е нужно разрешението ви.

Бизнесмен 1. Откога?

Началник на охраната. Отсега. Напускате етажа!

Бизнесмен 1. Какво каза?

Началник на охраната. Трябва да подготвим клуба за новите обитатели.

Бизнесмен 2 *(оставя чашата си на масата)*. Какво става тук бе, мамка му?

Началник на охраната. Наредено ми е да ви придружа до долния етаж.

Бизнесмен 1. Как така на долния етаж, бе? Ти знаеш ли кои сме?

Началник на охраната. Та нали затова съм тук?

Бизнесмен 1. И като знаеш, защо ни пращаш на долния етаж?

Началник на охраната. Сигурно там ви е мястото. *(Сочи вратата.)* Хайде, пред мен и надолу по стълбите! Не ме карайте да ставам груб! Не сте първите, няма и да сте последните.

Бизнесмен 2 *(умолително към Началник на охраната)*. Не, не, чакай малко! Аз бях против. Още от самото начало бях против. Кажи им! Те другите...

Началник на охраната *(хваща за лакътя Бизнесмен 2, болезнено го стиска и Бизнесмен 2 прави гримаса)*. Слушай, съвсем безплатно и извън протокола, но с голямо удоволствие ще смачкам наглата ти мутра! Тръгвай!

Началникът на охраната започва да избутва Бизнесмен 1 и Бизнесмен 2 към вратата. Бизнесмен 2 докопва чашата си с уиски и я изпива на екс. Когато я връща обратно на масата, в бързината я поставя на ръб и тя се изтъркулва.

Тримата излизат от клуба и Началникът на охраната затваря вратата.

СЦЕНА 7

Г-жа Дочева, **Голям началник**

Резиденция на Голям началник в покрайнините на София.

Госпожа Дочева чука на вратата на Голям началник. Отваря вратата, но не пристъпя навътре, а стои отвън на прага.

Г-жа Дочева. Викали сте ме.

Голям началник *(женски глас отвътре)*. Докладвайте!

Г-жа Дочева. Тези от долния етаж се качиха горе, а тези от горния свалихме долу.

Голям началник. И щетите са поправени?

Г-жа Дочева. Щети претърпяха само тези от горния етаж. Бившите. За щастие имаме качествени хора в резерв.

Голям началник. Запомнете: тези хора нямат качества и поради това нямат стойност, а само количество. Не говорете за качествени хора, защото Вие не работите с такива.

Г-жа Дочева *(смутено)*. Да. Така е.

Голям началник. Затегнете контрола.

Г-жа Дочева. Самоинициатива някаква. Няма да се повтори.

Голям началник. Отнемете им всичко и ги смачкайте така, че да бъдат публично унизени. Хвърлете ги на лъвовете и нека опръскат арената с кръвта си. Зарадвайте малко тоя народец!

Г-жа Дочева. Ще бъде!

Голям началник. А този... шутът, както докладвахте. Какво стана с него?

Г-жа Дочева. Оказа се драскач някакъв, неудачник. Май се мисли за писател. Напълно безвреден.

Голям началник. Дръжте го под око. Показа чудесни организационни качества и може да потрябва.

Г-жа Дочева. Разбира се.

Голям началник. Имате работа за вършене. Свободна сте.

Г-жа Дочева. Благодаря! Довиждане.

Госпожа Дочева затваря вратата. Надупва се към нея и няколко пъти удря задника си с дясната ръка: „На! На! На!“. Изправя се и си тръгва.

СЦЕНА 8
Антиквар, Панталей

Антикварен магазин.

Антикварят е сам в магазина. Седи зад бюрото си и разглежда някакъв каталог. Вратата се отваря и в магазина нахлува Панталей. Той е по анцуг, ципът на горнището му е свален наполовина и е разгърден, а шутовската шапка я няма на главата му.

Панталей *(запъхтяно)*. Искам да купя машината на времето, но сега нямам парите.

Антиквар *(затваря каталога и поглежда към Панталей)*. Казва се „Добър ден“.

Панталей. Добър ден! Искам да купя машината на времето. После ще се оправим парите. Обещавам!

Антиквар. Няма я.

Панталей. Как така я няма? Та онзи ден ми я предлагахте?

Антиквар. Онзи ден си е било за онзи ден. Ако тогава сте имал пари, съответно аз съм имал машина на времето.

Панталей. О, не! Знаете ли какви трагедии могат да се случат? Трябва ми!

Антиквар. На всеки му трябва, но вече я няма. А Вашите ръце са празни. Къде е кутията?

Панталей. Няма кутия повече, няма и да има.

Антиквар. Виж ти. Не сте царски шут? В такъв случай, нашите срещи стават безсмислени.

Панталей. Така ли? Хипотетично – ако донеса кутията пълна със злато, както обещах, ще ми дадете ли машината? Дори само за малко?

Антиквар. Хипотетично – да.

Панталей. Това исках да чуя.

Панталей обръща гръб на Антикваря и изхвърча от магазина.

СЦЕНА 9
Антиквар

Антикварен магазин.

Антикварят седи зад бюрото.

Антиквар. Прав ти път! Гледай го ти него! Научил се обещания да дава. Че без пари в магазин влиза ли се? Това хората са странна работа. Разделили се общо взето на две половини – едните обещават, другите пък вярват. Имащите обещават, нямащите вярват. Тези, които обещават, сами не си вярват. Тези пък, които вярват, го правят, защото искат да вярват, а не защото наистина вярват. Луда работа, ама иди я обясни някому.

Антикварят връща вниманието си върху каталога и отново го разгръща.

СЦЕНА 10
Панталей, Кандидат-цар

Психиатрична клиника в околностите на София.
Кабинетът на главния лекар.

Кандидат-цар, облечен с бяла престилка и бяла шапка, се суети около бюрото и подрежда някакви папки.
Влиза Панталей, по анцуг, гологлав.

Панталей *(затваря вратата след себе си)*. Къде е главният?

Кандидат-цар *(вдига глава и познава Панталей).* А, вие ли пак? Глупакът и слабак.

Панталей. Докторът, бе! Това е кабинетът му.

Кандидат-цар. Днес аз съм Докторът.

Панталей. Не! Вие не сте Доктор, вие сте пациент! Аз ви видях на кушетката. Искам Доктор-Доктор.

Кандидат-цар. Какви Доктори бе, човек? При тези мижави заплати тук, кой ще ти се занимава с медицина? Тук Докторите отдавна ходят да лепят плочки през работно време, а на тяхно място се редуваме ние. Има график и това е.

Панталей *(изумено)*. Какъв график?

Кандидат-цар. Ми такъв, обикновен и разграфен. Седмичен. С имена и дати. От днес застъпвам аз, ние сме отговорни хора. Да не би искате да оставя пациентите без лечение?

Панталей *(пляска с ръка по челото си)*. То и на лудницата вече не може да се разчита! Сбъркан свят.

Кандидат-цар *(пристъпва към Панталей).* Какво е състоянието ви? Я да видим има ли подобрение от предния път. Изплезете език и застанете само на левия си крак. Изплезете се де! *(Бърка в джоба на престилката си и оттам изважда шишенцето с хапчетата.)*

Панталей *(уплашено се отдръпва)*. Долу ръцете от мен! И не ме приближавайте! *(Отваря вратата и изскача от кабинета, като трясва вратата след себе си.)*

Действие пето

Действието се развива в панелния апартамент на семейство Писанджиеви в софийския квартал Надежда.

СЦЕНА 1
Нора, Панталей

Холът в апартамента на семейство Писанджиеви.

Нора и Панталей седят на дивана. Нора реди пасианс с карти върху ниска масичка, а Панталей, изпънал крака и скръстил ръце зад тила си, зяпа в тавана.

Нора. Ех, значи-и! *(Ядосано събира картите.)*

Панталей. Какво стана, Норче?

Нора. Не излиза и не излиза! На Венчето от салона това рядко ще се случи.

Панталей. И какво като Венчето нарежда пасианса? Сбъднаха ли се мечтите ѝ?

Нора. Ами може и да не са, ама мъжът ѝ не блее в тавана по цял ден като теб. Работи.

Панталей *(пуска ръцете си и поглежда Нора)*. Ами работи човекът, за да реди тя пасианси по цял ден.

Нора. Ох, че си...!

Панталей. А аз не блея, а мисля.

Нора. Че то от мисли полза никаква.

Панталей. Представи си само, ако човечеството можеше да ползва машина на времето, какви трагедии можеха да бъдат избегнати?

Нора. Е, точно за това не вярвам, че е възможно да има такава.

Панталей. Ами ако има все пак?

Нора. Е като има, защо не се ползва по предназначение?

Панталей. Знам ли? Може и да е ползвана, така да се каже – за частни нужди, пък ти да не знаеш.

Нора. Панта-а, Панта. Вземи да свършиш нещо полезно, стига фантасмагории. Хвани се на работа.

Панталей. Да знаеш, мисля за един сюжет.

Нора *(вдига ръце)*. Абе какъв човек съм взела! Като те накарам да свършиш нещо, хоп – ражда се сюжет. Обаче утре заминавам при мама!

Панталей. Иди, Норче, погостувай, пък се върни. Ще намериш нов Панталей, да знаеш.

Нора. При онзи Майстор с бормашината ще ходиш ли?

Панталей. Тая работа не е за мен. Ще се прекърша.

Нора. Значи отказваш цимента, а?

Панталей. Отказвам!

Нора. А бой с възглавници можеш ли?

Панталей *(сърдито)*. Ти се подиграваш.

Нора. Панта, Панта-а. Закъсахме го с теб. Изобщо не разбирам какво можеш.

Панталей. Голямата лотария не се състои в това да търкаш билети, пуснати от друг, а да си изработиш собствен билет.

Нора. Тая ли умнотия ти дойде на акъла?

Панталей. Бил съм шут, мога да бъда и цар!

Нора. Стига да случиш на шут.

Панталей. Що да не случа? Имай вяра в хората! Себеподобни са, все пак.

Нора. Аз и това казвам. Себеподобни.

Панталей. Пък аз ще вярвам. И в машината на времето ще повярвам, ако трябва.

Нора. Оф! Кога ще се събудиш бе, Панта!

Панталей. Аз съм буден, Норче! Ти спиш! Че и другите. Всички спите.

Нора. И какво като си буден? Какво ще промениш?

Панталей. Ставам цар и точка! Ще напълня кутията, но с отговорност. И ще си я окача на врата, така да знаеш! Нека ми тежи! Отговорност е нужна. Отговорност и почтеност. Пък наричай ме наивник и глупак.

Нора. Ще си я увесиш на врата, а? Строши си го, щом искаш.

Панталей. Погубен от идеал, а не от спряло сърце. Какъв по-достоен и красив завършек от това! *(Ентусиазирано скача на крака.)* Отивам за бира, че всичко мен чака. *(Упътва се към вратата.)*

Нора *(вика зад гърба му)*. И брашно, та да врътна една баница в твоя чест, царю! *(После снижава глас.)* Съвсем изтрещя.

Панталей маха с ръка и без да се обръща излиза от хола.

СЦЕНА 2
Нора

Холът в апартамента на семейство Писанджиеви.

Нора Писанджиева реди пасианс с карти върху ниската холна масичка.

Нора. Тц, тц! Откога отговорността значи нещо за тоя човек? *(обръща една от картите)* Я, излезе ми пасианса! *(Победоносно свива юмрук.)* Ами аз царица ли ще бъда? *(Става и се забързва към вратата.)*

Нора *(вика)*. Панта! Панта-а!

Нора излиза през вратата и я затваря след себе си.

КРАЙ

23.05.2019 година, София
Всички права запазени!

КУТИЯТА НА ШУТА
Пиеса в пет действия

Първо издание
Електронна

© Александър Белтов – автор
Илюстрация: Димитър Анастасов, 2019 г.
Предпечат и дизайн: Илиана Цировска

ISBN 978-954-2920-89-2 (pdf)
ISBN 978-954-2920-90-8 (ePub)

Издателство: "Пи Ар Ви – рефреш вижън" – Плевен
e-mail: itsirovska@gmail.com

За връзка с автора:
email: beltov@gmail.com